

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov (meno)

CENO s.r.o.

2. Identifikačné číslo

36220507

3. Sídlo

Dolné diely 1, 925 23 Jelka

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Tomáš Antal, č. 52, 919 24 Križovany nad Dudváhom

Mobil: +421 905 466 712

e-mail: ceno@ceno.sk

web: www.jeseter.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti

Tomáš Antal, č. 52, 919 24 Križovany nad Dudváhom

Mobil: +421 905 466 712

e-mail: ceno@ceno.sk, CENO@rybarensvpetra.sk

web: www.jeseter.sk

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

RYBÁREŇ sv. PETRA JELKA - ÚPRAVA HOSPODÁRSKYCH NÁDRŽÍ

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je úprava existujúcich hospodárskych nádrží (rybníkov). Časť rybníkov v areáli bude zmenených z nadúrovňových rybníkov na jeden podúrovňový rybník. Funkcia rybníka sa nemení, naďalej bude slúžiť ako rybochovná nádrž. Hlavným zámerom stavby je zjednotiť väčšinu chovného areálu do jednej podúrovňovej nádrže. Novovzniknutá nádrž bude energeticky nenáročná na výmenu vody. Dostatočný vodný stĺpec zvýši efektivitu chovu a zníži

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

straty na chovných rybách, ktoré sú napádané rybožravými vtákmi. V navrhovanom rybníku bude možný aj klieťkový spôsob chovu rýb.

3. Užívateľ

Prevádzkovateľom aj užívateľom stavby bude spoločnosť CENO s.r.o.

4. Charakter navrhovanej činnosti

Zámerom investora je úprava časti existujúcich hospodárskych nádrží (rybníkov) v areáli CENO, s. r. o. Jelka. Základom úpravy je realizácia zmeny časti terajších rybochovných nádrží z typu „nadúrovňových rybníkov“ na typ „podúrovňový rybník“.

Navrhovaná činnosť je zaradená v zmysle **prílohy č. 8 kapitoly 11 Poľnohospodárska a lesná výroba, položky č. 2 Intenzívny chov rýb, časť B zisťovacie konanie bez limitu** zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, z toho dôvodu **podlieha zisťovaciemu konaniu** v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v zmysle § 22 ods. 3, musí zámer obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

Navrhovateľ požiadal príslušný okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie o upustenie od variantného riešenia.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj : Trnavský

Okres: Dunajská Streda

Obec : Nový Život

Parcely: 720/4, 720/11, 720/25 – zastavaná plocha a nádvorie

720/9 , 720/10, 720/26 – vodná plocha

720/18, 720/28, 720/29 - ostatná plocha

720/30

Katastrálne územie: Eliášovce

Stavba „ RYBÁREŇ sv. PETRA JELKA - ÚPRAVA HOSPODÁRSKYCH NÁDRŽÍ“, bude umiestnená tak ako je zakreslená v situácii na parcelách č.: **720/4, 720/9, 720/10, 720/11, 720/18, 720/25, 720/26, 720/28, 720/29, 720/30 k.ú. Eliášovce**. Parcely sú situované v katastrálnom území Eliášovce obce Nový Život v meandri Malého Dunaja. Pozemky sú definované ako vodné plochy, ostatné plochy a zastavané plochy a nádvorie. Všetky sú vo vlastníctve investora.

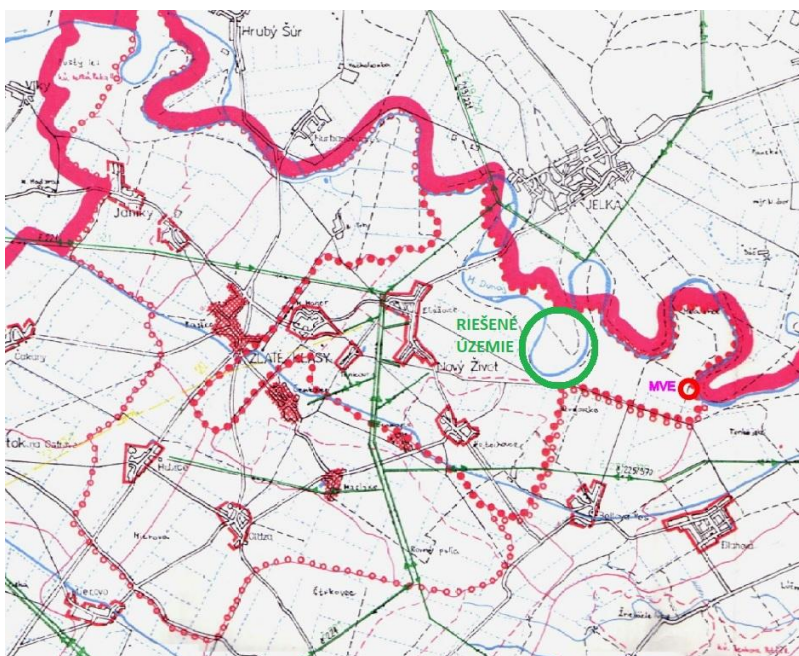
Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží

Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Plochy parciel 720/10 a 720/26 sú už prehĺbené a vyťažené a budú súčasťou navrhovanej nádrže – rybníka.

Predmetné územie je situované vo východnej časti obce Nový Život mimo jej zastavaného územia na hranici s katastrom obce Jelka. Časť chovného areálu, ktorej sa netýkajú dané úpravy sa nachádza v k.ú. Jelka. Územie je z juhu, západu a východu ohraničené lesmi a ramenom Malého Dunaja.

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

7. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začatie prevádzky: po vydaní príslušných povolení

Termín ukončenia prevádzky: nie je stanovený

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Vodohospodárske dielo „Rybáreň Svätého Petra“ je svojím charakterom ojedinelo stavbou na Slovensku. Je to **farma na chov rýb**, ktorá svojou kvalitou a veľkosťou patrí k **najväčšej v strednej Európe**. Je to **Rybáreň sv. Petra**. Už len rozmery samotného areálu hovoria o veľkosti tohto unikátu. **Areál má rozlohu 120 ha a vodná plocha je 35 ha.**

Jej úlohou je intenzívny malochov sladkovodných úžitkových rýb. Je založený na vhodnom návrhu umiestnenia rybníkov, ktoré sú zakomponované do prírodnej scenérie. Stavba je situovaná južne od sídelného útvaru Jelka v prírodnom meandri Malého Dunaja. Leží na

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

rozhraní dvoch okresov, okresu Galanta a Dunajská Streda a zároveň i dvoch katastrálnych území obcí Jelka a Eliášovce.

Rybáreň sv. Petra Jelka chová ryby v hospodárskych nádržiach (rybníkoch) a odkrytých plochách podzemnej vody v areáli CENO s.r.o. v obci Jelka na parcelách č. 720/9,10,11,25,26 v k. ú. Eliášovce (ďalej len „Rybáreň“). Čerpanie takého množstva podzemnej vody do všetkých rybníkov je ekonomicky neúnosné na súčasné ceny energií preto je plánované odokrytie väčšej plochy, a keď chceme zabezpečiť Rybárstvo ako odvetvie **poľnohospodárskej** výroby, ktoré sa zabezpečuje podľa zákona č. 102/2006 Z. z. o rybách na čo vlastne Rybáreň bola zriadená, je to vlastne nevyhnutnou vyvolanou investíciou. Hospodárením na **rybníkoch** a odkrytých plochách spodnej vody sa zabezpečuje plánovitá výroba trhových rýb. Uvedená požiadavka vznikla z dôvodu efektívnosti Rybárne.

Zájmové územie - existujúca stavba rybníkov a súvisiacich objektov - sa nachádza vo vonkajšej časti pásma hygienickej ochrany 2. stupňa vodného zdroja Jelka, vo vzdialenosti cca 4500m v smere kolmom na prúdenie podzemnej vody. Pri výstavbe rybníkov bol spracovaný hydrogeologický posudok vplyvu stavby na vodný zdroj, ktorý je súčasťou prílohy. V zmysle posudku na základe zhodnotenia geologických a hydrogeologických pomerov územia, zdokumentovaných hydrogeologickými prieskumnými prácami vykonanými v predmetnej oblasti, bolo konštatované, že výstavba hospodárstva pre chov rýb ani jeho prevádzkovanie nemôže ovplyvniť kvantitu ani kvalitu vodného zdroja Jelka pri dodržaní opatrení v zmysle kapitoly 6 predkladaného posudku.

PREHLAD PLOŠNÝCH A OBJEMOVÝCH ÚDAJOV – PROJEKTOVANÉ KAPACITY

Plocha hladiny nádrže:	135 364 m ²
Plocha dna nádrže:	106 857 m ³
Objem vody v nádrži:	605 550 m ³
Obvod obslužnej lavičky (vnútorný):	2 313 m
Obvod koruny hrádze:	2 471 m
Navrhovaná hladina rybníka:	117,00 m n.m.
Navrhované dno rybníka:	112,00 m n.m.

Súčasný stav hospodárskych nádrží, areálu

Terajší stav nádrží, resp. popis celého areálu je graficky zdokumentovaný v prílohe SITUÁCIA – TERAJŠÍ STAV NÁDRŽÍ

- A Prevádzkový objekt, office, reštaurácia.
- B Skladový objekt.
- C Chovné nádrže.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

- D Privátna časť areálu.
- ČS Čerpacia stanica.
- 1-17 Nadúrovňové chovné nádrže
- 18 Materiálová jama
- 19 Čerpacia nádrž

Medzi jednotlivými chovnými nádržami sú vybudované hrádze z nepriepustnej zeminy. Koruna hrádzí medzi nádržami má priemernú šírku cca 4,0 m, čo umožňuje prejazd obslužnej techniky po nich. Výšková úroveň koruny hrádze po obvode areálu v časti plánovanej úpravy sa pohybuje priemerne v štyroch úrovniach (od 118,00 – 120,60 – 121,70 – do 122,90 m n.m.)

Nadúrovňové rybníky sú rybochovné nádrže výškovo situované nad úrovňou hladiny recipientu Malý Dunaj v meandri ktorého sa celý areál nachádza. Dno a svahy týchto nádrží sú tvorené nepriepustným materiálom. Nadúrovňové rybníky sú trvalo zásobované pomocou výkonnej čerpacej stanice v objeme cca $Q=200$ l/s, ktorá čerpá vodu sacím potrubím z odbernej čerpacej nádrže situovanej na severovýchodnej strane areálu. Odberná nádrž je prehĺbená do úrovne podzemných vôd, t.j. má spojitú hladinu s podzemnými vodami v priamom prepojení s recipientom Malý Dunaj. Od čerpacej stanice je voda rozvádzaná nadzemným žľabom ku jednotlivým nádržiam z ktorého sú nádrže dopĺňané. Systémom stavidiel potom voda z nádrží hladinovým prepadom odteká späť do čerpacej nádrže, resp. je možné tieto nádrže kvôli plánovanej údržbe vyprázdniť.

Prevádzkové súbory slúžia na celkové zabezpečenie chodu výroby. Objekty sú samostatne stojace, ktorých dispozičné rozmiestnenie je dané tvarovým usporiadaním pozemku. Do tejto skupiny patrí predovšetkým čerpacia technika, samočinné krmné zariadenia, elektrorozvádzачe, oxigenátor a iné zariadenia na dotovanie kyslíkom. Taktiež tu patria všetky elektrické zariadenia a meracia technika.

Dom správcu je vlastne stavba rodinného domu, ktorá trvale zabezpečí podmienky pre bývanie správcu a jeho rodiny. K objektu je vybudovaná príjazdová komunikácia, elektrická, vodovodná a kanalizačná prípojka. Prevádzková budova slúži na administratívne a obchodné účely. Tu je sídlo obchodnej a riadiacej zložky.

Súbor rybníkového hospodárstva tvoria nadzemné a zemné rybníky, nátokový žľab a čerpacia stanica.

Riadenie celého komplexu je delené na samostatné ucelené riadiace celky v nasledovnom rozsahu:

- produktívny chov rýb (príprava krmív a chov rýb)
- liahnutie a odchod (nákup, liahnutie a príprava násad)
- výlov a distribúcia (výlov, spracovanie, distribúcia)

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Základným faktorom pre riadenie je vysoká odborná znalosť postupov chovu požadovaného druhu rýb. Je potrebné zamestnávať zodpovedné osoby, ktoré sa budú riadiť pokynmi hlavného porybného. Celodenné postupy sú evidované v prevádzkových denníkoch.

Po importe malých chovných násad alebo ikier sú prechované v odchovniach, ktoré majú sanitárnu úlohu, dochovanie, prípravu do požadovanej veľkosti a v neposlednom rade kontrolu prispôsobenia k daným podmienkam. Rybáreň je orientovaná na chov lososovitých rýb, jazerných pstruhov a pomocných druhov pre zabezpečenie kvality nosného druhu (amur, dravé ryby).

Do napustených odchodní je prenesená násada a chovaná do požadovanej veľkosti. Tu je chránená sitami pred predátormi a vodným vtáctvom. Po nadobudnutí požadovanej veľkosti je násada vypustená do vopred pripravovaného rybníka s automatickým dávkovaním krmív. Chod je denne kontrolovaný so zápisom do prevádzkového denníka a zápisom plnenia dávkovača. Je potrebná denná údržba na vytváranie vhodných podmienok chovu. Ukončením chovu je určený výlov, ktorý je súčasťou i selektivity podľa druhu a veľkosti s následným určením na distribúciu. Poslednou fázou je vykonanie základných nevyhnutých úprav na rybníku a príprava na ďalší chov.

Návrh technického riešenia úpravy hospodárskych nádrží

Úprava hospodárskych nádrží spočíva vo vytvorení jednej novej spoločnej nádrže „podúrovňového rybníka“ ktorá vznikne vyťažením materiálu z plochy pôvodných nádrží označených číslami 8 až 15 a plôch označených číslami 18 a 19, ktoré sú už vyťažené. Pôvodné hrádze medzi pôvodnými jednotlivými nádržami sa úplne odťažia čím vznikne jedna nová súvislá nádrž. Vonkajší obvod nového podúrovňového rybníka budú tvoriť terajšie hrádze terajších jednotlivých nádrží zo strany obvodu celého areálu. Výšková úroveň koruny obvodovej hrádze ostane zachovaná (od 118,00 do 122,90 m.n.m.). Od tejto úrovne bude upravený svah nádrže rybníka v jednotnom profile .

Navrhovaný sklon svahu obvodovej hrádze podúrovňového rybníka je 1:2,5. Dno rybníka v celej jeho časti je navrhované v úrovni 112,0 m.n.m. Hladina vody v rybníku bude cca na úrovni terajšej hladiny vody v čerpacej nádrži, t.j. v úrovni 117,0 m.n.m. Približne 0,5 m nad úroveň plánovanej vodnej hladiny rybníka sa vytvorí vo svahu hrádze terénna lavička – obslužná komunikácia v šírke 4,0 m (pôvodná obslužná komunikácia na korune hrádze ostane zachovaná).

Podúrovňový rybník bude mať dno prehĺbené pod úroveň hladiny podzemnej vody v tejto lokalite a bude tak v priamej spojitosti s vodami recipientu Malý Dunaj (jedná sa o tzv. odkrytú podzemnú vodu). Nebude

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

potrebné vodu do nich dopĺňať čerpaním, ktoré je energeticky značne nákladné.

Zámerom investora na takúto úpravu časti areálu je zjednotiť podstatnú časť chovnej časti areálu do jedného celku (jednej nádrže). Túto „podúrovňovú“ časť areálu bude tvoriť jedna nádrž, ktorá nebude energeticky náročná na výmenu vody. V nádrži bude dostatočný stĺpec vody, ktorý prispeje k zníženiu strát na chovných rybách spôsobovaných rybožravým vtáctvom. V takejto jednej väčšej nádrži bude možné realizovať prípadne aj klieťkový spôsob chovu rýb. Všetky tieto faktory ovplyvnia efektívnosť chovu rýb.

Zemný materiál bude ťažený postupne na základe možností jeho odberu. Vyťažený materiál, ktorého zloženie bude umožňovať jeho použitie v stavebnej výrobe (plnivo do betónových zmesí, podkladové konštrukcie, výroba oporných konštrukcií ....) bude odoberaný na základe aktuálneho dopytu. Ostatný materiál bude odvázaný certifikovanou firmou ktorá s ním bude nakladať v zmysle platnej legislatívy.

Základné parametre navrhovaného podúrovňového rybníka:

Plocha hladiny nádrže:	135 364 m ²
Plocha dna nádrže:	106 87 m ³
Objem vody v nádrži:	605 550 m ³
Obvod obslužnej lavičky (vnútorný):	2 313 m
Obvod koruny hrádze:	2 471 m

Navrhovateľ požiadal Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie, či navrhovaná činnosť – Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží – je činnosťou podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona.

Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie požiadal v zmysle § 16a ods. 3 vodného zákona Výskumný ústav vodného hospodárstva o vydanie odborného stanoviska v rámci primárneho posúdenia nového infraštruktúrneho projektu podľa článku 4.7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Konzumácia rýb je dôležitá pre zdravie obyvateľstva. V rámci EU len asi 10 % ich spotreby pochádza z farmových chovov. Zvýšenie množstva chovaných rýb znamená menší tlak na populácie voľne žijúcich rýb, menšiu závislosť od dovozu, viac pracovných miest a väčší rast našich miestnych ekonomík.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Z prednosti riadeného rybníčného hospodárstva je možné spomenúť: moderné technologické a stavebné riešenie; moderná technológia chovu; vysoká koncentrácia rýb na jednotke plochy a objemu; úsporné riešenie využitia vodných zdrojov; zvýšenie hospodárskej prosperity regiónu.

Ako akákoľvek iná ľudská činnosť aj akvakultúra musí byť uskutočňovaná udržateľným spôsobom a zodpovedne. Rovnako ako iní výrobcovia potravín sú aj chovatelia rýb viazaní environmentálnymi a zdravotnými normami. Environmentálne normy EÚ patria medzi najprísnejšie a najúčinnnejšie na svete. Chovatelia rýb musia byť proaktívnejší, pokiaľ ide o ochranu životného prostredia. Chovné rybníky napríklad pomáhajú zachovávať dôležité krajinné prostredie a biotopy pre divé vtáky a iné ohrozené druhy.

Udržateľnosť je napokon aj dobrý obchodný záväzok a chovatelia rýb majú popredné postavenie, pokiaľ ide o monitorovanie a ochranu životného prostredia, aby sa vylúčil akýkoľvek škodlivý vplyv.

Právne predpisy EÚ stanovujú prísne pravidlá vrátane maximálnych hodnôt kontaminantov, aby sa zaistila bezpečnosť našich potravín. Tieto limity sú rovnaké pre ryby z farmových chovov, ako aj voľne žijúce ryby. Prísny systém úradných kontrol zabezpečuje, že sa na náš stôl dostanú len zdravé potraviny, či už pochádzajú z EÚ alebo zo zahraničia.

EÚ poskytne finančnú podporu (v rámci Európskeho námorného a rybárskeho fondu) s cieľom zabezpečiť, aby chovatelia rýb mali čo najlepšie podmienky na prevádzku a úspešné výsledky. EÚ bude takisto investovať do výskumu o vzájomných vzťahoch s prostredím, o zdraví a výžive v rámci farmových chovov a o reprodukciu a chove – dôležitých prvkoch pre udržateľný rozvoj európskej akvakultúry.

Moderné metódy chovu rýb v riadených podmienkach zabezpečí do budúcnosti požadovaný nárast produkcie pre pokrytie zvyšujúcich sa spotrieb rýb pre výživu človeka i pre udržanie alebo obnovenie poškodených populácií rýb vo voľných vodách.

Lokalita má vhodné vodohospodárske, klimatické a územné podmienky.

10. Celkové náklady (orientačné)

Presné náklady na realizáciu budú známe po vyhotovení výkazu výmer resp. položkovitého rozpočtu dodávateľských prác a činností vo vyššom stupni projektovej dokumentácie.

11. Dotknutá obec

Obec Nový Život

12. Dotknutý samosprávny kraj

Trnavský samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány, resp. organizácie

Dotknutým orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je orgán verejnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas alebo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov, podmieňujú povolenie činnosti.

Okresný úrad Dunajská Streda

- odbor krízového riadenia a civilnej ochrany
- odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- odbor starostlivosti o životné prostredie
- odbor pozemkový a lesný

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š. p., Odštepny závod Bratislava, Správa vnútorných vôd Šamorín

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede

Regionálna veterinárna a potravinová správa Dunajská Streda

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Dunajskej Strede

14. Povoľujúci orgán

Povoľujúcim orgánom, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je obec alebo orgán štátnej správy príslušný na vydanie rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Obec Nový Život

Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie

Regionálna veterinárna a potravinová správa Dunajská Streda

15. Rezortné orgány

Rezortným orgánom je v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí navrhovaná činnosť.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Záver z procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie budú jedným z podkladov pre vydanie príslušných povolení v zmysle platnej legislatívy.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch presahujúce štátne hranice

Činnosť nepodlieha medzinárodnému posudzovaniu, má len miestny charakter, jej nepriaznivé dopady sú minimálne a lokálne a svojim umiestnením táto činnosť neovplyvní žiadnymi negatívnymi dopadmi životné prostredie susedných krajín.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Dotknutá oblasť predstavuje územie obce Nový Život a jej širšie okolie. Celkový stav životného prostredia je priamo úmerný prírodným danostiam a súčasnému stavu socioekonomického rozvoja danej oblasti. Nový Život leží v Podunajskej nížine v severnej časti Žitného ostrova na mladom agradačnom vale Dunaja. Prevažne odlesnený rovinný chotár tvoria mladšie trefohorné štrky, piesky, íly, na povrchu dunajské uloženiny, ktoré tvoria val. Chotár odvodňuje Malý Dunaj. Lužný les je len pri Malom Dunaji. Má nivné a Černozemné pôdy. Prírodný park, bohatý na sentimentálne prvky (japonská čajovňa, lurdska jaskyňa), vznikol asi v roku 1830, zrenovovaný bol v roku 1892, dnes je zničený.

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia SR patrí územie Žitného ostrova do celku Podunajskej nížiny, ktorá sa delí na dve časti, Podunajskú rovinu a Podunajskú pahorkatinu. Je geomorfologickou oblasťou, ktorá patrí do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Tvorí súbor prírodných krajinných typov, ktoré patria do intramontánnej nížinnej krajiny mierneho pásma. Základnou morfoštruktúrnou črtou Podunajskej nížiny je nepravidelná kryhová depresná štruktúra, v ktorej podmienili nerovnomerné tektonické pohyby a exogónne erózne-akumulačné procesy vznik rovinatého územia, nízkych plošín s mierne členitých pahorkatín. Podunajská rovina je prírodnou, nížinnou, rovinnou, akumulácnou krajinou v J a JZ časti Podunajskej nížiny. Reliéf Podunajskej roviny je mladý, vytvoril sa v pleistocéne a holocéne. Predstavuje ho mladá štruktúrna rovina, vytvorená riečnou akumuláciou, prikrýta miestami nánosmi viatych pieskov. Dunaj a jeho ramená tu vytvorili sústavu agradačných valov, na ktorých Dunaj divočí a rozvetvuje sa do spleti ramien a meandrov.

Oblasť Dunajskej Stredy patrí strednej časti Podunajskej roviny, ktorá predstavuje mladú štruktúrnú poriečnu rovinu, ktorej vývoj v dôsledku tektonickej labilita a ďalších faktorov prebieha i v súčasnosti.

Z hľadiska geologického vývoja je územie súčasťou geologickej jednotky Podunajskej panvy. Podložie kvartérnych sedimentov budujú neogénne

sedimenty pliocénu – brakické a sladkovodné panvové uloženiny. V SZ časti ich tvorí piesčito-ílovité súvrstvie s polohami štrku a vo vyšších vrstvách škvrité a slienité íly. V centrálnej a južnej časti sú zastúpené štrky a piesky Kolárovskej formácie (Levant). V zmysle geomorfologického členenia SR je predmetné územie súčasťou geomorfologického celku Podunajskej roviny. Reliéf má nížinný ráz charakteru agradovanej fluvialnej roviny naklonenej od SZ k JV. V súčasnosti sa na danom území vyskytujú predovšetkým formy fluvialneho a v menšej miere aj eolického reliéfu. Predmetné územie leží vo veľmi malom výškovom rozpätí, ktoré tu dosahuje len 27 m.

Výšková členitosť reliéfu je takmer minimálna, ale vďaka veľkej hustote systému starých zazemnených ramien v rôznom štádiu vývoja dosahuje reliéf pomerne vysoký stupeň horizontálneho rozčlenenia. Dunaj zanechal v centrálnej časti Žitného ostrova mohutný agradačný val, ktorý tvorí mierne vyvýšený pás, prebiehajúci od Podunajských Biskupíc cez Lehnice a Dunajskú Stredú a po oboch stranách mierne klesá k Dunaju a Malému Dunaju (VALÚCHOVÁ, MIKUŠOVÁ et KOBELOVÁ, 1999).

Oblasť Žitného ostrova, ako súčasť Podunajskej nížiny, sa vyznačuje zložitou tektonickou stavbou s dvoma smermi zlomových systémov: SV – JZ a SZ – JV. Táto neotektonika mala značný vplyv na vývoj kvartérnych sedimentov.

Geodynamické javy

Oblasť podunajskej nížiny je známa tiež svojou seizmickou a neotektonickou aktivitou. Hodnoty izolínií seizmiskej aktivity podľa stupnice MSK-64 (STN730036) sa pohybujú medzi 5-6°(www.geology.sk)

Nerastné suroviny

Ložiská štrkov a piesčitých štrkov sú viazané na formáciu dunajských štrkov, ktoré sa v okolí ťazia na mnohých miestach. Ložiská pieskov sú geneticky viazané na polohy fluvialnych a fluvialnoeolických pieskov. Ložiská tehliarskych surovín sú viazané na náplavové sedimenty Malého Dunaja alebo na preplavené sprašové hliny. Kvalitatívne sa nejedná o prvotriedne tehliarske suroviny.

Najrozšírenejšie nerastné suroviny územia predstavujú dunajské štrky. Ich ťažba prebieha v súčasnosti v Novom Živote- Eliašovciach a v Čakanoch. Podzemná voda je využívaná prostredníctvom vodného zdroja Jelka s výdatnosťou 720 l.s-1. V druhej polovici osemdesiatich rokov bol začatý seizmický prieskum na výskyt uhľovodíkov, ktorý však nebol dokončený.

Hydrologické a hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí hodnotené územie do hydrogeologického rajónu 052 Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej

roviny. Hydrologicky Podunajská rovina patrí do povodia Dunaja. Dunaj je vysokohorským typom rieky s maximálnym prietokom máj - jún a minimálnym január - február. Dlhodobý priemerný ročný prietok v Bratislave je 1993 m³/s a v Komárne po sútoku s Váhom 2290,80 m³/s. V mohutných riečnych štrkových naplaveninách sú veľké zásoby podzemných vôd, ktoré sú v hornej časti silne znečistené.

Z vodohospodárskeho hľadiska je to najvýznamnejší rajón Slovenska, v roku 1973 bola horná a stredná časť Žitného ostrova vyhlásená za prvú chránenú vodohospodársku oblasť na Slovensku. Pod povrchom sa nachádza asi 10 miliárd m³ kvalitnej pitnej vody, ktorá je znova a znova doplňovaná vodou presakujúcou z riek. Keďže Dunaj a jeho ramená neustále menili svoj smer vznikli riečne uloženiny v podobe tzv. aluviálnych nív. Ich materiál sa skladá zo štrkov, pieskov a hĺn. Množstvo podzemnej vody závisí od rozsahu, mocnosti a priepustnosti týchto sedimentov.

Hoci Žitný ostrov má najmenší počet zrážok na celom území Slovenska (590 mm ročne), jeho najväčším bohatstvom je voda. Pod povrchom sa nachádza asi 10 miliárd m³ kvalitnej pitnej vody, ktorá je znova a znova doplňovaná vodou presakujúcou z riek. Keďže Dunaj a jeho ramená neustále menili svoj smer vznikli riečne uloženiny v podobe tzv. aluviálnych nív. Ich materiál sa skladá zo štrkov, pieskov a hĺn. Množstvo podzemnej vody závisí od rozsahu, mocnosti a priepustnosti týchto sedimentov. Uloženiny Dunaja na Žitnom Ostrove juhovýchodne od Bratislavy dosahujú mocnosť 10-15 metrov, pri Čilistove vyše 150 m, medzi Čilistovom, Dunajskou Stredou a Gabčíkovom 200 m a vo východnej časti Žitného Ostrova len niekoľko metrov. Toto nerovnomerné rozloženie spôsobuje, že nie sú rovnaké podmienky pre výskyt podzemnej vody. Podzemná voda je väčšinou 200 – 700 metrov pod povrchom, ale v blízkosti Dunaja a Malého Dunaja iba v hĺbke 100 – 150 metrov.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska zasahuje dotknuté územie do hydrogeologického útvaru medzizrnových podzemných vôd kvartérnych náplavov Podunajskej panvy.

Územné jednotky podzemných vôd na Slovensku v zmysle rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES boli vyčlenené zlučovaním hraníc existujúcich hydrogeologických rajónov. Podľa tejto hydrogeologickej rajonizácie patrí hodnotené územie do hydrogeologického rajónu 052 Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny. Z vodohospodárskeho hľadiska patrí rajón medzi najvýznamnejšie v SR. Vyznačuje sa veľkými zásobami podzemných vôd. V roku 2012 bolo v oblasti Dunaja evidované sumárne využiteľné množstvo podzemných vôd 24 967 l/s.

Majoritnú časť riešeného územia zaberá Podunajská nížina, ktorej súčasťou je i Žitný ostrov. Žitný ostrov je najväčší riečny ostrov v Európe a zároveň je najväčšou zásobárňou pitnej vody v strednej

Európe. Ide o obrovský náplavový kužeľ, ktorý vytvoril Dunaj pod Bratislavou v období, keď sa rieka prerezávala cez Malé Karpaty a vstúpila do poklesávajúcej Malej dunajskej kotliny. Hlavným zdrojom napájania podzemných vôd je Dunaj. Infiltráciou vody z Dunaja vzniká hlavný prúd podzemnej vody, ktorý v strednej a dolnej časti Žitného ostrova je odvádzaný kanálmi do povrchových tokov. Spád hladiny podzemnej vody je v hornej časti Žitného ostrova niekoľkokrát väčší ako v dolnej. Priepustnosť zvodnených materiálov osi ostrova postupne klesá smerom na východ. Nachádzajú sa tu najvýznamnejšie zásoby podzemných vôd (dunajské náplavy) nielen v rámci riešeného územia, ale aj celej SR.

Podzemné vody na Žitnom ostrove, sa nachádzajú v silne priepustných sedimentoch, ktoré predstavujú štrky, piesky a piesčité štrky.

Podľa ŠOLTĚSZA (1999) sú tieto napájané z troch základných zdrojov:

1. brehovou infiltráciou z Dunaja, resp. Hrušovskej zdrže, z Malého Dunaja a Vážskeho Dunaja
2. vsakovaním atmosférických zrážok
3. podzemným prítokom z vyššie položených oblastí (Malé Karpaty).

Povrchové vody

Žitný ostrov je ohraničený Dunajom a Malým Dunajom. Riečnu sieť v podunajskej časti tvoria prirodzené vodné toky a umelo vybudované kanály. Medzi najvýznamnejšie vodné toky tu patrí Dunaj, Malý Dunaj, Klátovský kanál, Starý Klátovský kanál, Klátovské rameno, kanály Vojka - Kračany, Jurová - Veľký Meder, Holiare - Kosihy, Komárňanský kanál, Čiližský potok, prírodný a odpadový kanál Dunaja.

Dunaj vytvára rozsiahlu ramennú sústavu hlavne v úseku od Vlčieho hrdla po Gabčíkovo, nižšie je meandrov a ramien Dunaja podstatne menej. Prirodzený ráz rieky je pozmenený hrádzami a vyrovnávaním častí toku. Tým sa zmenili i prirodzené hydrologické pomery – ramená a meandre Dunaja sú od hlavného toku hrádzami sčasti oddelené. Ramenný systém funguje hlavne medzi hrádzami a povrchovým tokom. Súčasné hydrografické a hydrologické pomery sú výsledkom uvedenia Vodného diela Gabčíkovo do prevádzky. V hornej časti je Žitný ostrov bez prirodzenej riečnej siete a v dolnej časti k nej patrí Klátovské rameno Malého Dunaja s jeho pravostrannou sústavou prítokov z oblasti Šarrétov. Okrem uvedenej prirodzenej siete sú na území Žitného ostrova umelé vodné toky a to kanály odvodňovacie a zavlažovacie.

Vodné plochy

Vodné plochy v záujmovom a príľahlom území sú výsledkom antropogénnej činnosti ako dôsledok ťažby štrkopieskov. Vodné plochy

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

väčšieho plošného i hĺbkového rozsahu vznikli po ťažbe suroviny - štrkopieskov pre výstavbu Vodného diela Gabčíkovo.

Termálne a minerálne vody

Na podložné neogénne sedimenty v oblasti Podunajskej panvy (hĺbka 1 200 až 2 500 m) sú viazané vysoko mineralizované termálne vody. V oblasti Žitného ostrova sú to predovšetkým panónske, dácke a pontské pieskovce. V širšom okolí záujmového územia bolo vyhlíbených niekoľko geotermálnych vrtov, ktoré sa využívajú na rôzne účely (zdravotníctvo, energetika, poľnohospodárstvo, rekreácia a pod.).

Vodohospodársky chránené územia

Lex Žitný ostrov, zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov , nadobudol účinnosť 1. januára 2019. Niektoré ďalšie ustanovenia vstúpia do platnosti v rokoch 2020 a 2021. Tento zákon ustanovuje chránené oblasti prirodzenej akumulácie vôd (chránené vodohospodárske oblasti), činnosti, ktoré sú na ich území zakázané, a opatrenia na ochranu povrchových vôd a podzemných vôd prirodzene sa vyskytujúcich v chránenej vodohospodárskej oblasti. Ustanovuje tiež práva a povinnosti osôb na úseku ochrany vôd a vodných pomerov, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí v chránenej vodohospodárskej oblasti a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

Vodný zdroj Jelka

Areál vodného zdroja Jelka sa nachádza severovýchodne od intravilánu obce Jelka, po pravej i ľavej strane cesty Jelka – Veľké Úľany. Pozostáva zo 7 vrtných široko priemerových studní, označených symbolikou HJ-1 až HJ-7. Je zdrojom pre skupinový vodovod Jelka- Galanta - Nitra.

Rybníky a súvisiace objekty sa nachádzajú od vodného zdroja cca 4500m v smere približne kolmom na smery prúdenia podzemnej vody, vo vonkajšej časti pásma hygienickej ochrany 2. stupňa vodného zdroja Jelka, na jeho južnej hranici v meandri Malého Dunaja. Hranica vonkajšej časti PHO 2. stupňa vodného zdroja je vedená po ľavom brehu koryta Malého Dunaja.

Klimatické pomery

Klíma Podunajskej roviny patrí do klimatickogeografického typu nížinnej teplej klímy, s priemernými januárovými teplotami okolo -2 °C a júlovými 20,5 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok je 550 - 600 mm, pričom v teplom polroku padne okolo 300 mm. Priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 20 - 25 cm a trvá okolo 90 dní.

Predmetné územie patrí do teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní (s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac) v roku nad 50. Územie spadá do teplého a suchého obvodu s miernou zimou a s dlhším

slnečným svitom , vo vegetačnom období nad 1500 hodín (PETROVIČ in LUKNIŠ et al., 1972). Ide o najteplejšiu oblasť Slovenska a podstatná časť územia má priemernú ročnú teplotu od 9 do 10 °C. Priemerná teplota najteplejšieho mesiaca (júl) tu dosahuje nad 20 °C. Priemerná teplota najchladnejšieho mesiaca (január) je od -1 do -2 °C. Priemerný počet letných dní je tu od 60 do 70. Podľa priemerných ročných úhrnov zrážok je to najsuchšia oblasť na Slovensku. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 40 a menej (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961). Táto oblasť patrí medzi najveternejšie oblasti na Slovensku a vyznačuje sa veľmi silnými nárazmi vetra. Prevláda SZ prúdenie vetra (PETROVIČ in LUKNIŠ et al., 1972).

Pôda

Pôda predstavuje významný krajinný prvok s nezastupiteľnou energetickou a bioprodukčnou funkciou. Patrí medzi neobnoviteľné prírodné zdroje, s nezastupiteľnou produkčnou funkciou, je to jeden z najdôležitejších existenčných faktorov ľudskej spoločnosti. Kvalita pôdneho krytu výrazne podmieňuje existenciu určitých typov rastlinstva a živočíšstva v krajine.

Na štruktúre pôdnej pokrývky sa podieľajú viaceré pôdne druhy a typy. Na Podunajskej nížine sa nachádzajú prevažne čiernice a černoze, v jej pahorkatinnej časti hnedozeme a luvizeme. Na nivách vodných tokov prevládajú fluvizeme.

Z hľadiska kvality pôdneho fondu územie okresu Dunajská Streda je reprezentované najúrodnejšími pôdami, ktoré v súčasnosti s neustále narastajúcou intenzifikáciou poľnohospodárskej výroby si vyžadujú naliehavú ochranu. V okrese Dunajská Streda viac ako polovicu z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy predstavuje chránená pôda (poľnohospodárska pôda zaradená podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky do 1.- 4. kvalitatívnej skupiny). Hlavnou príčinou takéhoto vysokého hodnotenia pôd je výhodná geografická poloha v rámci Slovenska, špecifické klimatické a stanovištné podmienky nížinného typu, priaznivý hydrologický režim a geologické podložie pre vývin najkvalitnejších pôd.

Z pôdnych typov sú pre oblasť charakteristické černoze mycelárne karbonátové na starších riečnych hlinách, zväčša s blízko ležiacim štrkovým podložím. Pôdny kryt je tu tvorený prevažne lužnými pôdami rôznych subtypov až černozeami na aluviálnych uloženinách a na podmáčaných sprašových horninách. Zvlášť rozsiahle plochy lužných pôd sa nachádzajú vo východnej polovici Žitného ostrova v priestore Dunajská Streda. Lokálne sa vyskytujú väčšie lokality rašelinových pôd, prípadne ide o väčšie množstvo menších lokalít, ktoré sú sústredené v miestach výrazného vplyvu hladiny podzemnej vody. Najvyššie položené časti agradačného valu vedúceho aj centrálnou časťou územia (najmä okolie Šamorína a Dunajskej Stredy) pokrývajú černoze slabo glejové,

prevažne karbonátové, sprievodné čiernice a čiernice glejové na starých fluviálnych sedimentoch.

Pri Malom Dunaji sa nachádzajú fluvizeme kultizemné karbonátové (typ F3) v ostatných častiach územia černoze kultizemné karbonátové zo starých karbonátových fluviálnych sedimentov (typ Č5). Aj keď zhruba 80 percentné zastúpenie ornej pôdy je charakteristické na Podunajskú nížinu, v jednotlivých obciach sa prejavujú zaujímavé rozdiely.

Flóra a fauna

Biotickú zložku posudzovaného územia tvoria rastlinné a živočíšne druhy zodpovedajúce rovinám, pahorkatinám a aj vrchovinám. Zastúpené sú tu rastlinné a živočíšne spoločenstvá lesov, lúčnych biotopov, pasienkov, aluviálnych nív miestnych tokov spoločenstvá brehových porastov riek, spoločenstvá antropogénne ovplyvnených stanovišť poľnohospodársky využívaných pôd a spoločenstvá intravilánu.

Podľa fytogeografického členenia Slovenska spadá záujmové územie do oblasti Panónskej flóry (Pannonicum), obvodu Eupanónskej xerothermnej flóry (Eupanonicum), okresu Podunajská nížina. Na Podunajskej nížine bola väčšina územia premenená na polia, na vlhkejších miestach sa zachovali miestami lúky, lesov sa zachovalo málo. V povodí riek sú to rôzne typy lužných lesov, rastlinstvo vôd a močiarov. Špecifické je rastlinstvo pieskov. V tejto oblasti sa vyskytujú slané pôdy s typickou slanomilnou vegetáciou. Pre túto oblasť je typický výskyt endemitov panónskej flóry (FUTÁK in MAZÚR, LUKNIŠ, 1980). MICHALKO in MAZÚR et LUKNIŠ (1980) vyčleňuje v rámci územia nasledovné združené jednotky potencionálnej prirodzenej vegetácie: vrbovo-topoľové lužné lesy; Salicion albae (Tüxen, 1955) Müller et Görs 1958; jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy; Ulmion Oberdorfer 1953; suchomilné dubové lesy, ponticko-panónske dubové lesy, Quercion pubescenti-petraeae Braun-Blanquet 1931 p.p., Aceri tatarici-Quercetum pubescentis-roboris Zólyomi et Jakucs 1957.

Keďže územie Žitného ostrova je veľmi úrodné najväčšie plochy boli premenené na polia a zachovalo sa len veľmi málo lesov a lúk. Popri Dunaji sa vyskytujú lužné lesy, v ktorých rastie napr. topoľ biely, topoľ čierny, brest väz, rôzne druhy vrby, jelša lepkavá. V krovinnom a bylinnom poschodí môžeme nájsť žihľavu dvojdomú, lipkavca obyčajného, ostružinu ožinu, svíba krvavého a bazu čiernu. Len v týchto lesoch sa vyskytuje liana vinič lesný a hloh čierny. Taktiež tu môžeme nájsť panónske dubové sucholesy s dubom letným, javorom poľným, brestom, drieňom a inými druhmi v bylinnom poschodí, ako napr. kamienka modropurpurová, konvalinka dubová. Ramená Dunaja a kanály, ktoré popretkávajú Žitný Ostrov majú veľmi bohatú vegetáciu.

Spomedzi chránených druhov rastlín sa tu vyskytuje leknó biele, leknovec štítnatý a ďalšie.

Celé širšie okolie dotknutého územia patrí lužným lesom nízinným (Ulmenion). Celkovo prevládajú dubové xerotermofilné lesy ponticko – panónske (Aceri tatarici – Quercion) na vyšších dunajských terasách. Ich porasty sa v súčasnosti vyskytujú len zriedkavo, boli premenené na intenzívne využívanú ornú pôdu. Dná mŕtvych ramien sú zaradené do jednotky slatiniská (Tofieldetalia, Molinion coeruela), ktoré sú veľmi ovplyvnené melioračnými zásahmi, poľnohospodárskou činnosťou a časť z nich je v súčasnosti znehodnotená ťažbou rašeliny. Okolo väčších tokov rástli i vrbovo – topoľové lužné lesy (Salicion albae, Salicion triandrae). Prirodzené porasty sú často pozmenené a ohrozované ľudskou činnosťou.

Z hľadiska členenia územia Slovenska na zoogeografické regióny je záujmové územie súčasťou zoogeografickej provincie - Vnútrokarpatských zníženín, oblasti Pannónskej, obvodu Juhoslovenského, okrsku Dunajského lužného (ČEPELÁK in MAZÚR, LUKNIŠ, 1980). Pre tento živočíšny región sú charakteristické živočíšne druhy stepí, menej lesostepí a západoeurópskych listnatých lesov. Zaujímavý je výskyt niektorých glaciálnych relikto. Vysoký podiel endemizmu tu dosahujú najmä panónske druhy, nakoľko panónska oblasť je oddelená od hlavnej časti provincie stepí rozsiahlym karpatským oblúkom. Je to najteplejšia a najsuchšia oblasť Slovenska, čím je daná tiež štruktúra jej fauny. Zachovali sa tu viaceré druhy teplomilnej treťohornej fauny - treťohorné relikty, ktoré sa sem rozšírili z ponticko-mediterránej oblasti (BUCHAR, 1983).

Fauna Žitného ostrova je veľmi rôznorodá. Najvýznamnejšou nízkou zverou sú zajace, bažanty a jarabice. Spomedzi vysokej zveri sa tu najviac vyskytujú srnce, jelene tzv. dunajské a diviaky. Vládnucim prvkom živočíšstva je však vodné vtáctvo. Sú tu rôzne druhy kačíc, labutí (najmä labuť spevavá), čajok, kormoránov a dropov atď. Vody Dunaja a jeho ramien obýva veľký počet rýb napr. zubáč obyčajný, zubáč volžský, hrča obyčajná, karas obyčajný, blatniak a ešte mnohé ďalšie.

2. Krajina, scenéria, ochrana, stabilita

Krajina reprezentuje priestor, v ktorom sú realizované ľudské činnosti, najmä tie, ktoré súvisia s funkciami: bývanie, práca a oddych (rekreácia).

Štruktúra krajiny

Dotknuté územie, ktoré je súčasťou Žitného ostrova nachádzajúceho sa medzi tokom Dunaja a Malého Dunaja, sa vyznačuje jednotvárnym rovinným reliéfom, s nepatrným výškovým rozčlenením - deniveláciou, ktorá nepresahuje 2 - 5 m na jednotku plochy. Na formovaní jeho reliéfu

sa v hlavnej miere podieľali fluvialno - akumulčné procesy, najmä agraďácia, súvisiaca so stratou transportnej schopnosti Dunaja.

V sledovanom území prevláda nížinný typ poľnohospodárskej krajiny s výlučným zastúpením ornej pôdy – orný podtyp vyplňa takmer celú časť riešeného územia. Poľnohospodárska pôda veľkoblokovej štruktúry vytvára obvodový lem v okolí intravilánov sídiel. V štruktúre využitia ornej pôdy prevažujú obilniny a krmoviny na ornej pôde. Z obilnín najväčšie zastúpenie má pestovanie pšenice a jačmeňa, z krmovín pestovanie lucerny, kŕmnej kukurice, repky olejnej a v poslednej dobe je častá aj slnečnica. Menšia časť poľnohospodárskej pôdy v širšom okolí záujmového územia je využívaná ako trvalé trávne porasty a trvalé kultúry ako sú vinice, záhrady a ovocné sady.

Prvky s vysokým ekostabilizačným účinkom, ako sú lesy, trvalé trávne porasty, vodné plochy s brehovými porastmi a pod. sú zastúpené hlavne okolo Dunaja. V ostatnej krajine sú podstatne menej zastúpené. Lesné plochy sú reprezentované prevažne zvyškami lužných lesov v okolí vodných tokov a zriedkavejšie aj inde. Ďalším dôležitým prvkom je sídelná vegetácia, ktorá je reprezentovaná predovšetkým parkovou vegetáciou, verejnou vegetáciou v okolí verejných budov, priemyselných prevádzok, sakrálnych stavieb, prídomových záhradok a pod. Vodné toky a plochy sú reprezentované hlavne tokom Dunaja a jeho ramennou sústavou, umelými vodnými nádržami (rybníky, štrkoviská), potokmi a kanalizovanými tokmi a pod.

Scenéria krajiny

Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinskej štruktúry. Reliéf predstavuje limitu vo vizuálnom vnímaní krajiny, ktorá určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom (tzv. vizuálne prepojenie reliéfu). Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území možno považovať v prvom rade všetky typy lesov, remízok, vetrolamov a brehových porastov, vodnú plochu a vodné toky, mokraďnú vegetáciu a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú mestské a vidiecke osídlenia tvorené súvislou plochou zastavaných území, priemyselné a poľnohospodárske areály, technické prvky a iné negatívne javy a prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

Záujmové územie pozostáva z dvoch základných častí, intravilánu reprezentujúceho zastavanú časť obcí a extravilán ktorý má charakter typickej poľnohospodárske využívanej krajiny. Teda v krajinskej štruktúre dominuje poľnohospodárska, zväčša veľkobloková pôda, prevažne využívaná ako orná pôda. Z hľadiska krajinnostabilizačného a estetického nemožno túto monotónnu poľnohospodársky intenzívne využívanú krajinu hodnotiť vysoko. I napriek uvedenému v území sa

nachádza niekoľko významných prírodných, cenných dominánt. Tieto sa viažu predovšetkým na vodné toky, ich brehové porasty, lužné lesy a pod.

Krajinnoekologické dominanty záujmového územia možno rozdeliť do nasledovných skupín:

plošné biotopy - ide zväčša o lokality lužných lesov, vodných plôch a mokradí s vysokou biologickou, ekozozologickou hodnotou. Ide o územia reprezentujúce prvky ÚSES;

liniové biotopy - predstavujú prirodzené liniové prvky krajinej štruktúry, viažu sa na vodné toky a ich brehové porasty, reprezentujú biokoridory rôznej hierarchickej úrovne, zväčša prepájajú jednotlivé plošné biotopy;

lokálne biotopy v rámci poľnohospodárskej krajiny - ide o zvyšky lesov, remízky, TTP, mokrade lokalizované v rámci PPF. Tieto lokality sa vyznačujú genofondovou významnosťou a nesporne zohrávajú významnú ekostabilizačnú funkciu v rámci PPF.

V dôsledku silného antropického tlaku na ekosystémy sa tu nezachovali žiadne pôvodné biotopy. Málo pozmenené pôvodné biotopy sa nachádzajú len pozdĺž Čiližského potoka.

Podstatne väčšiu plochu zaberajú človekom silne pozmenené a činnosťou človeka

podmienené rastlinné spoločenstvá – hlavne vegetácia poľnohospodárskych monokultúr, ktoré zaberajú 90% riešeného územia. Líniová drevinová vegetácia sa vyskytuje ako sprievodná zeleň stromoradií a alejí pozdĺž poľných ciest, medzi a kanálov, prípadne ako brehová vegetácia. Na miestach terénnych depresí, ktoré nie sú využívané ako orná pôda, sa zachovala vlhkomilná vegetácia slatinísk a močiarov. Ide o porasty trstiny a pálok, ktoré sa nachádzajú pri Hanskom kanáli (bývalé ryžové polia), na ľavom brehu kanála Báč, ako aj na území okolitých obcí (pri Medvedove, Kľúčovci a okolo jazera Lyon).

Stabilita krajiny

Územie Žitného ostrova je v porovnaní s pôvodným stavom úplne zmenené, zastúpenie pôvodných prvkov je minimálne.

Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda vymedzil jednotlivé prvky ÚSES na regionálnej úrovni. Podľa tohto dokumentu sú v širšom záujmovom území nachádzajú prvky:

Podľa analýz a interpretácii geofondovej významnosti územie boli identifikované najvýznamnejšie plochy s nadnárodným významom, ktoré zároveň predstavujú biocentrá nadregionálneho významu a plochy s regionálnym významom ako biocentrá regionálneho významu. Poslednú skupinu tvoria genofondové plochy síve s výskytom významnejších druhov, ale s narušenými prírodnými podmienkami, čo sa prejavuje v absencii viacerých druhov citlivých na ľudský zásah. Podobne boli vyčlenené aj biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Pod pojmom „Ekologická stabilita“ rozumieme komplexnú vlastnosť ekosystémov charakterizovanú schopnosťou Udržiavanie ekologickej stability na Zemi je prvoradou nevyhnutnou podmienkou princípu trvalo udržateľného rozvoja. Zachovanie ekologickej stability je konkretizáciou tohto rozvoja a má významný vplyv na rozvoj spoločnosti.

ÚSES predstavuje jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie ako i pozemkových úprav. Je to vybraná nepravidelná sieť endogénne (vnútorne) ekologicky stabilnejších segmentov krajiny, ktoré sú na základe svojich funkcií, vzájomných vzťahov a optimálnych priestorových kritérií rozmiestnené takým spôsobom, aby spĺňali svoj účel. Základ toho systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

<u>Kategória prvku ÚSES okresu DS</u>	<u>Názov prvku ÚSES</u>
Biocentrum nadregionálneho významu	Čičovský luh – časť Dunajské luhy
Biocentrum regionálneho významu	Malý Dunaj Potônska mokraď Čičovský luh – časť
Biokoridor nadregionálneho významu	Boheľovské rybníky –Šarkan Chotárny kanál – Čiližský potok Tok rieky Dunaj s jeho okolím Tok rieky Malý Dunaj s jeho okolím
Biokoridor regionálneho významu	Boheľovské rybníky – kanál Dobrohošť Kračany Kanál Gabčíkovo – Topoľníky Kanál Gabčíkovo – Topoľovec Kanál Topoľovec – Vrbina Kanál Jurová – Šarkan

Súčasný stav mnohých území, ktoré sú súčasťou ÚSES, nie je uspokojivý. Často sú ohrozované ľudskými aktivitami. Územia pozdĺž vodných tokov sú lemované drobnými skládkami, korytá mŕtvych ramien slúžia často ako nelegálne skládky odpadu. Pobrežné územia vodných plôch sú často živelne rekreačne využívané, nie sú upravené, vyskytujú sa pri nich rôzne neidentifikovateľné objekty bez funkčného využitia, alebo poškodené objekty

Ochrana prírody a krajiny

Okres Dunajská Streda patrí medzi regióny so značne pozmenenou krajinou štruktúrou, v ktorej sa nachádzajú rozsiahle poľnohospodársky obhospodarované plochy a veľké urbanizačné celky. Napriek tomu sa v niektorých oblastiach stále vyznačuje vysokou rozmanitosťou druhov rastlín a živočíchov, ako aj biotopov, na ochranu

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

ktorých boli vyhlásené chránené územia. V riešenom území sú evidované nasledovné územia, ktoré sú chránené podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Chránené územia okresu Dunajská Streda

4 prírodné rezervácie (Hetmėň, Jurovský les, Opatovské jazierko, Foráš)

1 prírodná pamiatka (Kráľovská lúka)

3 národné prírodné rezervácie (Čičovské mŕtve rameno, Klátovské rameno, Ostrov orliaka morského)

7 chránených areálov (Gabčíkovský park, Hubický park, Kráľovičovskokračiansky park, Rohovský park, Tonkovský park, Čilizské močiare, Konopiská)

Chránené stromy okresu Dunajská Streda

S 239	Dub v Kostolnej Gale	1	Dub letný (Quercus robur L.)	Kostolná Gala
S 240	Koelreuterie v Hubiciach	19	jaseňovec metlinatý (Koelreuteria paniculata)	Hubice
S 241	Lipy vo Vrakúni	2	lipa malolistá (Tilia cordata Mill.)	Vrakúň
S 242	Topoľ čierny v Topoľníkoch	1	topoľ čierny (Populus nigra)	Topoľníky
S 243	Topoľ čierny v Šamoríne	1	topoľ čierny (Populus nigra)	Šamorín
S 244	Platany v Okoči	2	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Okoč
S 245	Stromy vo Vojke	3	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Vojka nad Dunajom
S 246	Platany v Nkyje na Ostrove	3	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Nkyje na Ostrove
S 247	Platany v Blatnej na Ostrove	2	platan javorolistý (Platanus hybrida)	Blatná na Ostrove
S 248	Dub v Hornom Mýte	1	dub letný (Quercus robur L.)	Horné mýto
S 249	Dub v Michale na Ostrove	1	dub letný (Quercus robur L.)	Michal na Ostrove
S 250	Dub Letný v	1	dub letný	Veľký Lég

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

	Lehniciach		(Quercus robur L.)	
S 251	Dub letný v Mliečanoch	1	dub letný (Quercus robur L.)	Mliečany

Medzinárodné dohovory

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko významných zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie chrániť svetové dedičstvo na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z., ale tvoria významnú základňu pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu však patriť do národnej sústavy chránených území, alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území NATURA 2000. Sieť sústavy NATURA 2000 predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť chránených území na ochranu prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín významných pre ES. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SACs) vyhlasované na základe Smernice o biotopoch a osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPAs) vyhlasované na základe Smernice o vtákoch.

Cieľom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) je zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a ochranu prírodných biotopov, zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu ako prírodného dedičstva.

V zmysle Smernice o biotopoch bol na Slovensku spracovaný Národný zoznam území európskeho významu. Výnosom Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný národný zoznam území európskeho významu, ktorým MŽP SR podľa § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení zákona č. 525/2003 Z. z. ustanovuje Národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu, vrátane územnej a časovej doby platnosti podmienok ochrany a odôvodnenie návrhu ochrany. Tento výnos nadobudol účinnosť 1. augusta 2004 a bol uverejnený vo Vestníku MŽP SR, ročník 12, čiastka 3 z roku 2004. Uvedený zoznam bol v roku 2019 aktualizovaný aj doplnený.

Do katastrálneho územia Eliášovce zasahuje navrhované územie európskeho významu **SKUEV0822 Malý Dunaj** - Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu Prirodzené eutrofné mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a /alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150), Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a

Callitricho-Batrachion (3260), Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov Chenopodion rubri p.p. a Bidention p.p. (3270), Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (*6210), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (*91E0), Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek (91F0) a druhov európskeho významu kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), boleň dravý (*Aspius aspius*), plž severný (*Cobitis taenia*), hrúz bieloplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), hrebenačka pásavá (*Gymnocephalus schraetser*), čík európsky (*Misgurnus fossilis*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), plotica lesklá (*Rutilus pigus*), plž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*), kolok veľký (*Zingel zingel*), šabľa krivočiara (*Pelecus cultratus*), pižmovec hnedý (**Osmoderma eremita*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*).

Treba konštatovať reálnu skutočnosť, že ani jedna uvedená parcela nesusedí s parcelami predmetnej stavby. Ani jeden z odôvodnených návrhov ochrany sa predmetnej lokalite stavby sa prirodzene nevyskytuje. Žiadne prirodzené stojaté vody s plávajúcou vegetáciou sa tam nenachádzajú. To isté možno konštatovať aj o živočíchoch. Je potrebné povedať, že areál CENO s.r.o. je i nepoľovnou plochou. Areál je oplotený, čiže nie je tam voľný pohyb osôb ani zvierat.

SKUEV0083 Eliášovský les – uvedené parcely v skutočnosti neexistujú. Deklarovaný navrhovaný tzv. Eliášovský les na parcelách 722/1, 723/1, 723/2, 727/1, 727/3, ani **skutočne neexistuje**, dôkaz: uvádzané parcely sa na danom území nevyskytujú a v žiadnom prípade nesusedia s navrhovanými parcelami stavby. Celý les v areáli CENO s.r.o. v obci Jelka na parcelách v k. ú. Eliášovce je súčasťou schváleného Programu starostlivosti o les na LHC Galanta na roky platnosti PSL 2015 -2024 a riadi sa zákonom 326/2005 Z. z o lesoch a preto nemôže byť ani predmetom konania súvisiacim so zamýšľanou stavbou. Porasty susediace so stavbou sú umelo založené porasty spred 30 rokov na suchých lokalitách ktoré sa nedali ani poľnohospodársky využívať preto bola snaha ich zalesniť suchomilnými drevinami najmä borovicou čiernou, čo sa podarilo. Čiže nemôže ísť o žiadne mokrade.

Les, ktorým je obklopený náš areál, je vo vlastníctve našej spoločnosti - CENO, s. r. o. (viď. LV č. 928). Naša spoločnosť nebola účastníkom žiadneho konania, ktoré by lesy v našom vlastníctve vyhlásili za územie európskeho významu!!! Na základe uvedených skutočností pozemky v celom areáli CENO s.r.o. sú preto v **prvom stupni ochrany územia** (§ 12 zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.)

Ďalej treba pripomenúť i skutočnosť, že celý areál spoločnosti CENO s.r.o. sa nachádza i mimo územia chránenej časti Žitného ostrova, čiže za

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

prúdnicou Malého Dunaja z vonkajšej strany, čo je podstatná záležitosť. Zakolmatované koryto Malého Dunaja neprepúšťa našťastie nečistoty do podzemných vôd, čo nám umožňuje vykonávať chov rýb v umelo vybudovaných rybníkoch s čerpanou spodnou vodou, ktorou sú naplnené.

Dôležitým z hľadiska ochrany vodného vtáctva je Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (**Ramsarský dohovor**). V rámci Ramsarského Dohovoru o mokradiach sa členské krajiny zaviazali chrániť mokrade a na svojom území vypracovať a realizovať opatrenia vo vzťahu k existujúcim mokradiam. Mokrade sú biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody. Sú to územia s močiarimi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi. Medzi mokrade patria všetky územia prírodného aj umelého pôvodu, kde je vodná hladina na povrchu, alebo blízko povrchu pôdy, alebo kde povrch pokrýva plytká voda, ako aj potoky, rieky a vodné nádrže. V záujmovom území sa nachádzajú vodné toky, ktoré dávajú predpoklad výskytu takýchto lokalít a to najmä na úrovni lokálnych mokradi, prípadne regionálne významných mokradi.

Medzinárodne významné mokrade na území okresu DS:

Dunajské luhy

Národne významné mokrade na území okresu DS:

Zdrž vodného diela Gabčíkovo (Šamorín, Rohovce)

Klátovské rameno a priľahlé močiare (Jahodná až Orechová Potôň – Lúky)

Regionálne významné mokrade na území okresu DS:

Istragov (Gabčíkovo, Sap), **Malý Dunaj** (Janíky, Blahová), **Čanádske rybníky** (Dolný Bar, Dolný Štál), **Rybníky pri Veľkom Blahove** (Veľké Blahovo), **Boheľov – rybník** (Boheľov), **Ľavostranný priesakový kanál SVD G - N** (Šamorín, Rohovce), **Zavlažovací kanál Malinovo – Blahová** (Čakany, Blahová), **Kanál Dobrohošť – Kračany** (Rohovce, Kostolné Kračany), **Zavlažovací kanál Tomašov – Lehnice** (Štvrток na Ostrove, Mierovo, Lehnice), **Ostrov oriliaka morského** (Baka), **Medveďov – trstina** (Medveďov), **Pravostranný priesakový kanál VD - G** (Šamorín, Kyselica), **Gabčíkovo – Gazdovské ostrovy** (Gabčíkovo), **Žriebäcie lúky** (Blahová, Horná Potôň), **Bodíky – Kráľovská lúka** (Bodíky)

Lokálne významné mokrade okresu DS:

Hetmáň pusta (Lehnice), **Šuľany – starý víbovo-topoľový les** (Horný Bar), **Blatnianske jazero** (Sárosfai tó) (Blatná na Ostrove), **Opatovské jazierko PR** (Medveďov), **Háromházi tó** (Štvrток na Ostrove), **Bereki lápás – lužný les** (Šamorín), **Mliečno – rybník (zavlažovací)** (Šamorín),

Rybárske jazero - Hubice (Hubice), **Štrková jama – Trnávka** (Trnávka), **Cíferi tó** (Oľdza), **Jazierko v Hubickom parku** (Hubice)

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Okres Dunajská Streda patrí rozlohou (1075 km²) medzi veľké okresy Slovenska, hustotou zaľudnenia (103 obyvateľov na 1 km²) je podpriemerným okresom. Vo vidieckych sídlach žije 59% obyvateľstva okresu. Národnostné zloženie obyvateľstva okresu je charakteristické dominanciou Maďarov (87,2%), Slovákov je 11,3%,m Čechov je 0,6% a Rómov 0,6%.

Obec Nový Život v jej súčasnej podobe existuje už 50 rokov a tvoria ju štyri skoršie samostatné usadlosti. Najprv boli zlúčené bývalé obce **Malý Máger** a **Tonkovce**, ku ktorej jednotke neskoršie boli pripojené dediny **Eliášovce** a **Vojtechovce**. Pod spoločným názvom **Nový Život** fungujúca administratívno-správna jednotka sa zachovala aj po tzv. nežnej revolúcii. Rozloha obce je 22,5 km².

Demografia

Počet obyvateľov k 31.12.2015 spolu 2257

- muži 1109
- ženy 1148

Predproduktívny vek (0-14) spolu 341

Produktívny vek (15-54) ženy 638

Produktívny vek (15-59) muži 747

Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu 477

Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu 12

- muži 6
- ženy 6

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci charakterizujú zariadenia v oblasti kultúry, administratívy, športové zariadenia, školské zariadenia a zariadenia sociálnych služieb. Priestory občianskej vybavenosti zodpovedajú kladeným požiadavkám a objekty zväčša vyhovujú riešením aj polohou. Lokalizácia občianskej vybavenosti je prevažne v centre obce a zodpovedá požiadavkám obyvateľstva.

Vybavenosť obce službami je rozmanitá a ich účel závisí od ľudských zdrojov, tradícií, podmienok a špecifických daností okolitého mikropriestoru.

Poskytovanie rôznych trhových služieb v obci je vyhovujúce, vo väčšine prípadov sa rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov a garáží (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel).

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Miestna administratíva a správa je zastúpená obecným úradom, športový klub, predajne potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru.

Občianska a technická vybavenosť

Predajňa potravinárskeho tovaru

Pohostinské odbytové stredisko

Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel

Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá

Telocvičňa

Ihrisko pre futbal (okrem školských)

Knižnica

Pošta

Verejný vodovod

Rozvodná sieť plynu

Komunálny odpad

Využívaný komunálny odpad

Zneškodňovaný komunálny odpad

Základná škola

Materská škola

História obce

Obec vznikla 1960 zlúčením Eliášoviec, Tonkoviec a Vojtechoviec.

Eliášovce : obec je doložená z roku 1238 ako Althalwthallyafelde, Altolutolyafewld, z roku 1353 ako Elyasvata, z roku 1773 ako Illésháza, z roku 1948 ako Eliášovce, maďarsky Illésháza.

Tonkovce : obec je doložená z roku 1308 ako Tonkvatha, 1948 ako Tonkovec; maďarsky Tonkháza.

Malý Mager : obec je doložená z roku 1298 ako Marchamagyar, roku 1773 ako Klein Magendorff, roku 1927 ako Malý Mager, maďarsky Kismagyar, nem. Kleinmagendorf.

Vojtechovce : obec je doložená z roku 1239 ako Watha, Vota, Wata, roku 1308 ako Beluatha, roku 1773 ako Beel Vatta, roku 1948 ako Vojtechovce; maďarsky Bélvata.

Esterháza : obec je doložená z roku 1464 ako Eztherhaza.

Eliášovce : Obec sa spomína z roku 1238. Bola sídelným majetkom rodiny Illésházyovcov, neskôr strediskom ich panstva Eliašovce-Rohovce. V roku 1553 časť majetkov patrila Czorbovcom, neskôr Maholányiovcom, v 19. storočí Batthyányiovcom, Pálffyovcom. Začiatkom 18. storočia za Rákócziho povstania obec vyhorela. V roku 1720 mala 20 daňovníkov, v roku 1828 mala 68 domov a 492 obyvateľov. Na Malom Dunaji bol brod s ryžoviskom zlata, ktorý pripomína chotárny názov Arányász. V rokoch 1938-45 bola pripojená k Maďarsku.

Tonkovce : Obec sa spomína z roku 1308. Patrila zemanskej rodine Tonkházyovcov, od 17. storočia panstvu Rohovce, v 19. storočí Batthyázyovcom, potom Pálffyovcom. V roku 1720 mala 5 daňovníkov,

v roku 1828 mala 28 domov a 208 obyvateľov. V rokoch 1938-45 bola pripojená k Maďarsku. V roku 1940 k obci pripojili obec Malý Mager.

Malý Mager : Obec sa spomína z roku 1298, keď Ondrej III. udelil štvrtinu obce Šamorínu. Patrila hradu Bratislava, neskôr zemanským rodinám, klariskám z Bratislavy, po nich náboženskej základine, v 19. storočí Zichyovcom, Batthyányovcom, Pállfyovcom. V roku 1828 mala 28 domov a 208 obyvateľov. V roku 1940 zanikla pripojením k obci Tonkovce.

Vojtechovce: Obec sa spomína z roku 1239. Patrila hradu Bratislava, neskôr zemanským rodinám, časť Illésházyovcom a Pállfyovcom. V roku 1828 mala 34 domov a 258 obyvateľov V rokoch 1938-45 bola pripojená k Maďarsku.

Esterháza : Osada sa spomína z roku 1464. Bola kmeňovým majetkom Esterházyovcov. V polovici 18. storočia mala 1 usadlosť. Splynula s Eliášovcami.

Rekreácia

Malý Dunaj je rameno Dunaja a nížinná rieka s dĺžkou 128 km. Malý Dunaj tečie miernym, stálym prúdom. Za stavidlami pri Slovnafte v Bratislave sa oddeľuje od hlavného toku Dunaja v nadmorskej výške 126 m n. m. Meandruje nížinnou krajinou. Pri Kolárove sa vlieva do Váhu a spolu s ním pri Komárne do Dunaja v nadmorskej výške 106,5 m n. m. Pri toku ležia obce Vrakúňa, Most pri Bratislave, Zálesie, Malinovo, Tomášov, Jelka, Jahodná, Trstice a Kolárovo. Malý Dunaj vytvára najrozsiahlejší riečny ostrov v Európe - Žitný ostrov, ktorý sa považuje za jednu z najväčších zásobární pitnej vody. V Okolí Malého Dunaja sa väčšinou vyskytujú lúky a polia, ktoré sú od samotného toku oddelené pásom lužného lesa. Do Malého Dunaja sa vlievajú väčšie prítoky Čierna Voda, Blatina a Klátovské rameno. Plocha povodia Malého Dunaja je 3173 km².

V Malom Dunaji a jeho blízkom okolí žijú viaceré vzácne a chránené živočíchy a rastliny. Z cicavcov sú tu zastúpené najmä kunka červenobruchá, vydra riečna a ondatra pižmová, z vtákov sa tu vyskytujú najmä labuň veľká, volavka popolavá, lyska čierna, bocian biely, bučiacik močiarny, rybárik obyčajný, kačica divá. Obojživelníky vyskytujúce sa v okolí Malého Dunaja sú najmä skokan rapotavý a skokan zelený, z hmyzu je to okrem iných roháč obyčajný. Ryby vyskytujúce sa v toku Malého Dunaja sú sumec západný, čík európsky, hrebenačka vysoká, hrúz bieloplutvý, plť severný, boleň dravý, plotica lesklá, štika severná, jalec hlavatý, jalec tmavý, jalec maloústý, ostriež riečny, karas obyčajný, plotica obyčajná, mieň obyčajný.

Malý Dunaj je obľúbený najmä pre možnosť vodnej turistiky. Splav Malého Dunaja patrí k najkrajším zážitkom tohto druhu trávenia voľného času na Slovensku. Je vhodný aj pre začínajúcich vodákov, alebo rodiny s deťmi. Výška hladiny rieky v dôsledku výpustového objektu pri

odčleneňovaní rieky z hlavného toku Dunaja sa takmer nemení. V dôsledku čoho je Malý Dunaj ušetrený väčších záplav. Príroda okolia rieky býva často nedotknutá, miestami sa dá prirovnať k "džungli". Najkrajšie a pravdepodobne najnavštevovanejšie táborisko pre vodákov je pri kolovom vodnom mlyne v Jelke. Nachádza sa tu viacero občerstvovacích zariadení a aj luxusnejšia reštaurácia Rybárstvo u sv. Petra. Postupne však vznikajú nové miesta, ktoré turistom a vodákom poskytujú svoje služby, napríklad v Jahodnej a Tomášove.

Kultúrne pamiatky

Kostol rímskokatolícky gotický z 15. storočia

Plastika Madony z roku 1458

Kalvária baroková, z polovice 18. storočia

Sýpka klasicistická z polovice 19. storočia

Kaplnka neoklasicistická z roku 1873

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Životné prostredie je otázkou vzťahov medzi ľudským životom a celkovo ponímaným okolím. Takto definovaný hlavný funkčný vzťah je vzťahom vyššieho rádu – životného prostredia človeka. Kvalita životného prostredia je ohrozovaná a znehodnocovaná pôsobením negatívnych javov, charakteru stresových faktorov. Za stresové faktory sa považujú tie ľudské aktivity, ktoré ohrozujú existenciu a kvalitu jednotlivých krajinotvorných zložiek. V hodnotenom území sa sledovali najintenzívnejšie pôsobiace stresové faktory, a to primárne i sekundárne. Za primárne stresové faktory sa považujú umelé, alebo poloprirodzené prvky v krajine, ktoré sú zväčša pôvodcom stresu. Patria sem všetky hmotné antropogénne prvky územia slúžiace na výrobnú-skladovú, dopravnú, obytno-rekreačnú, vodohospodársku, poľnohospodársku a energetickú účely. Ich negatívny vplyv sa prejavuje predovšetkým plošným záberom prírodných ekosystémov a následnou antropizáciou územia.

Z aspektu životného prostredia sa prejavujú tieto stresové faktory zmenou kvality priestorovej štruktúry katastrálneho územia, ako i narušením stability a estetiky krajiny. Z tohto aspektu vidno, že najhoršiu kvalitu priestorovej štruktúry majú mestské sídla regiónu s vysokým stupňom antropizácie územia v dôsledku veľkej koncentrácie socioekonomických aktivít na ich území.

Územie SR je rozdelené do 5 kategórií environmentálnej kvality. Porovnaním stavu počas piatich rokov 2010 – 2015 a stavu v roku 2016, došlo k miernemu nárastu regiónov s nenarušeným prostredím cca o 2,3 %. Uvedený nárast regiónov s nenarušeným prostredím vznikol realizáciou opatrení do životného prostredia pridelenými dotáciami regiónom z Operačného programu Životné prostredie v rokoch 2010 –

2015, ako aj novelizáciou zákonov v oblasti starostlivosti o životné prostredie (SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2016)

Slovensko v súčasnosti čelí mnohým environmentálnym výzvam. Máme problémy s kvalitou ovzdušia, nízkou mierou recyklácie odpadu, ale aj s ochranou ekosystémov. Len samotné znečistenie ovzdušia u nás spôsobuje viac ako 5 000 predčasných úmrtí ročne. Environmentálne problémy majú pritom stále väčší vplyv na ekonomiku, zamestnanosť, ale aj komfort života obyvateľov. Okrem toho, podobne ako na celom svete, Slovensko už v súčasnosti zasahuje zmena klímy s viditeľnými dopadmi, ktoré sa v budúcnosti budú vážne prejavovať v podobe environmentálnych, ekonomických a zdravotných problémov. Podľa odhadov len v roku 2013 dosiahli na Slovensku ekonomické straty z extrémov zmeny klímy hodnotu viac ako 1,3 miliardy eur.

Potrebuje aktuálnu a modernú víziu

Environmentálne výzvy, ktorým Slovensko čelí, si vyžadujú dlhodobú víziu a strategické smerovanie. Potrebu novej, modernej stratégie environmentálnej politiky, ktorá reflektuje aktuálnu situáciu a urgentné problémy životného prostredia, zdôrazňuje aj fakt, že platná *Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky* bola schválená ešte v roku 1993 a odvtedy nebola aktualizovaná.

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politik. Pomocou predchádzania a prispôbenia sa zmene klímy budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.

Ovzdušie

Ovzdušia je jednou z najdôležitejších zložiek životného prostredia a pre života človeka je nenahraditeľná. Ľudský organizmus je dokonale adaptovaný na súčasné zloženie ovzdušia a do určitej miery toleruje jeho zmeny.

Kvalita ovzdušia je spomedzi všetkých faktorov určujúcich kvalitu životného prostredia obyvateľmi najčastejšie pociťovaná a hodnotená. Preto ho môžeme považovať za jeden z najvýznamnejších faktorov spokojnosti obyvateľstva so životným prostredím.

Rozvoj civilizácie a priemyslu so sebou prináša aj znečistené ovzdušie, ktoré má zásadný vplyv na zdravie obyvateľstva. Tuhé častice v ovzduší sú rizikovým faktorom najmä pre vznik kardiovaskulárnych

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

a respiračných ochorení. Obzvlášť najmenšie frakcie tuhých častíc sú preukázateľne príčinou mnohých predčasných úmrtí v Európe aj na Slovensku. Aj pri krátkodobom vystavení majú dráždivé vplyvy na dýchaciu sústavu. Pri vdychovaní prenikajú až do dolných dýchacích ciest a môžu prenikať až do krvi, čím spôsobujú zdravotné problémy najmä u citlivých populačných skupín.

			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vystavenie mestskej populácie znečisteniu PM_{2,5} (v µg/ m ³)		SK	-	27,2	22,8	26,7	22,7	17,2	19,7	-
		EÚ	15,5	17,4	18	18,4	16,8	15,9	15,2	-
Priemerný podiel vystaveného koncentrácií PM_{2,5} (v %)		SK	43,3	33,3	33,8	38,8	38,8	34,5	24,3	-
Celkové emisie	SO₂		0 %	-27 %	-21 %	-22 %	-33 %	-38 %	-47 %	-23%
	NO_x		0 %	-16 %	-12 %	-16 %	-20 %	-19 %	-18 %	-20%
	NMVOC	SK	0 %	-9 %	-5 %	-4 %	-12 %	-18 %	-22 %	-15%
	NH₃		0 %	-12 %	-13 %	-18 %	-15 %	-14 %	-11 %	-12%
	PM_{2,5}		0 %	-25 %	-27 %	-22 %	-21 %	-20 %	-23 %	-20%

(% zmena oproti 2005)

Na vysokých koncentráciách tuhých znečisťujúcich látok sa podpisuje najmä vykurovanie málo efektívnymi spaľovacími zariadeniami tuhých palív vrátane biomasy v domácnostiach. K vysokej koncentrácii v ovzduší prispievajú aj emisie zo spaľovacích motorov automobilov a spaľovacie procesy v priemysle. Doprava sa podieľa na vysokých koncentráciách oxidov dusíka. Najviac predčasných úmrtí v dôsledku vystavenia obyvateľov znečisťujúcim látkam je zapríčinených vystaveniu jemným prachovým časticiam (PM_{2,5}).

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Hodnotenie kvality ovzdušia sa uskutočňuje **v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší**. Kritériá kvality ovzdušia (limitné a cieľové hodnoty, medze tolerancie, horné a dolné medze na hodnotenie a ďalšie) sú uvedené **vo vyhláske MŽP SR č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia**. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v SR sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

Zákon o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia ustanovuje prevádzkovateľom stacionárnych zdrojov znečisťovania povinnosť každoročne oznámiť príslušnému orgánu ochrany ovzdušia úplné a pravidelné údaje o tom, aké množstvá a druhy znečisťujúcich látok vypustili do ovzdušia v uplynulom roku.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Zaujmové územie patrí k oblastiam s relatívne málo znečisteným ovzduším. Vzhľadom k všeobecne priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom je veľmi dobre prevetrávané, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu emitovaných znečisťujúcich látok.

Kvalita ovzdušia v roku 2030 bude výrazne lepšia a nebude mať výrazne nepriaznivý vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie. Dosiahne sa to výrazným znížením množstva emisií oproti roku 2005 - SO₂ o 82 %, NO_x o 50 %, NMVOC o 32 %, NH₃ o 30 % a PM_{2,5} o 49 %. Postupne bude utlmená výroba elektriny z uhlia. Vykurovanie v domácnostiach a doprava v mestách sa posunie k environmentálne prijateľnejším alternatívam. Posilní sa princíp uplatňovania BAT v priemysle, energetike ale aj poľnohospodárstve a v potravinárstve. Národný program znižovania znečisťovania bude zameraný na nákladovo efektívne opatrenia redukcie emisií. Ochrana ovzdušia sa bude riadiť zásadou „znečisťovateľ platí“. Zváži sa zavedenie systému obchodovania s emisnými kvótami pre látky znečisťujúce ovzdušie. Pokuty za znečisťovanie sa zvýšia do takej miery, aby prekračovanie limitov nebolo ekonomicky atraktívne.

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov, či poklesom úhrnu zrážok. Zmenu klímy spôsobuje predovšetkým skleníkový efekt. Tento efekt vzniká pri prechode krátkovlnného slnečného žiarenia cez atmosféru. Po dopade na zemský povrch sa žiarenie pohltí v atmosfére (malá časť), alebo sa odrazí a pohltí zemským povrchom a atmosférou (väčšia časť). Pohltená časť sa transformuje na dlhovlnné žiarenie.

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do ovzdušia alebo zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné prijať adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celkové emisie skleníkových plynov v pomere k HDP (v kg/1000USD)	SK	0,36	0,35	0,34	0,31	0,31	0,28	-
	OECD	0,34	0,34	0,34	0,34	-	-	-
Celkové emisie skleníkových plynov na obyvateľa (v t/ob.)	SK	8,5	8,6	8,5	8,0	7,9	7,5	7,6
	OECD	12,8	13,1	12,9	12,7	12,6	12,4	-
Množstvo emisií skleníkových plynov (v mil. ton)	SK	45,7	46,6	45,5	43,3	42,9	40,7	41,3
Množstvo skleníkových plynov v sektorech mimo ETS	SK	- 8,1 %	- 5 %	-11,2 %	-14,7 %	-19,4 %	-24,4 %	-23,2 %

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

(% zmena oproti 2005)

Prijmy z environmentálnych daní	SK	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8
(v % HDP)	EÚ	2,4	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,4
Implicitné zdanenie energií	SK	101	93	102	102	100	108	111
(v eur/ton ropného ekvivalentu)	EÚ	201	199	216	218	221	235	234

V rámci ochrany ovzdušia Slovensko dosiahne stanovené ciele a zníži emisie skleníkových plynov v sektoroch obchodovania s emisiami o 43 % a mimo týchto sektorov o 20 % oproti roku 2005. Okrem pokračovania v schéme obchodovania s emisiami sa zväžia zelená fiškálna reforma, pri ktorej sa presunie ťarcha zdanenia smerom k environmentálnym daniam v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“. Budú sa odstraňovať environmentálne škodlivé dotácie a regulácie. Adaptačné opatrenia budú v regiónoch reflektovať ich špecifiká a v dostatočnej miere reagovať na zmenu klímy.

Zaťaženie územia hlukom, radónové riziko

Environmentálny hluk je prirodzenou a samozrejmovou súčasťou životných aktivít obyvateľstva. Jeho prítomnosť je v životnom prostredí neodmysliteľne spojená s rôznymi formami dopravy, ale aj s mnohými pracovnými či mimopracovnými aktivitami. Environmentálny hluk, ktorého hlavnými zdrojmi sú doprava, priemysel, konštrukcie, verejná práca a okolie, patrí k najrozšírenejším škodlivinám životného a pracovného prostredia.

Z hľadiska ochrany zdravia obyvateľov sú v životnom prostredí významnejšie tzv. nešpecifické účinky, pri ktorých hluk pôsobí ako stresový faktor ovplyvňujúci činnosť kardiovaskulárneho systému, čím v nemalej miere prispieva k vzniku srdcovo-cievnych ochorení, vyvolávajúci poruchy v psychickej oblasti alebo ovplyvňujúci kvalitu spánku, oddychu a regenerácie organizmu. Ekonomický rozvoj spoločnosti sprevádzaný vznikom nových zdrojov environmentálneho hluku, rastúca miera urbanizácie územia a zvyšovanie intenzity environmentálne najnepriaznivejšej individuálnej automobilovej dopravy, mení vnímanie a postoj človeka k hluku, ktorý čoraz viac ovplyvňuje kvalitu života a úroveň zdravia exponovaných obyvateľov. Ide o druhý najvýznamnejší environmentálny faktor, hneď po kvalite ovzdušia. Z pohľadu orgánov verejného zdravotníctva je hluk zároveň jednou z najčastejších príčin podnetov a sťažností obyvateľov.

Riešenie problémov s hlukom je „behom na dlhú trať“. Realizácia protihlukových opatrení je spojená s nemalými finančnými prostriedkami a skutočnosť, že ich opodstatnenosť a efekt na zdraví verejnosti sa prejaví až v dlhodobom horizonte, v podobe znižujúcej sa chorobnosti populácie, ich presadzovaniu v praxi príliš nenahráva.

Z hľadiska ochrany ľudského zdravia je dôležitá aj radiačná ochrana a to hlavne pred vnútorným ožarovaním prírodnými radionuklidmi, ktorých hlavným zdrojom v geologickom prostredí je prírodný radón. S narastajúcou koncentráciou radónu a jeho rozpadových produktov, ale aj dĺžkou expozície sa zväčšuje pravdepodobnosť vzniku rakoviny pľúc. Jeho pôsobenie má za následok aj ďalšie formy zdravotného poškodenia, ako sú choroby cievneho a tráviaceho ústrojenstva

Okres Dunajská Streda sa radí medzi oblasti s nízkym a iba ojedinele stredným radónovým rizikom. Podľa týchto údajov sa dotknuté územie nachádza v nízkom stupni radónového rizika, kde objemová aktivita Rn222 v pôvodnom vzduchu sa pohybuje medzi 10 – 30 Bq.m⁻³.

Povrchové a podzemné vody

Najväčší význam pre zdravie človeka má pitná voda, ktorá je najdôležitejšou súčasťou potravinového reťazca a je nenahraditeľnou zložkou pitného režimu. Človek je priamo závislý od dostatku kvalitnej pitnej vody. Kontrola kvality pitnej vody a jej zdravotná bezpečnosť sa určuje prostredníctvom súboru ukazovateľov kvality vody, reprezentujúcich fyzikálne, chemické, mikrobiologické a biologické vlastnosti vody. Významné zdroje podzemnej vody v SR tvoria 80% pitnej vody dodávanej verejnými vodovodmi pre hromadné zásobovanie. Zvyšných 20% tvoria povrchové zdroje. Podľa údajov orgánov verejného zdravotníctva bolo na území SR v roku 2016 zásobovaných vodou z verejných vodovodov 88,7% z celkového počtu obyvateľov SR.

Zákon o vodách (č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov) vytvára podmienky na všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu vôd, na ich účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie, znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha, zabezpečenie funkcií vodných tokov.

Podzemná voda je nenahraditeľnou zložkou prírodného prostredia. Predstavuje neoceniteľný, dobre dostupný a z kvantitatívneho, kvalitatívneho, ale aj ekonomického hľadiska najvhodnejší zdroj pitnej vody. Najväčšie využiteľné množstvá sú obsiahnuté v kvartére Podunajskej nížiny – Žitnom ostrove, kde sú evidované najväčšie odbery. Najvhodnejšie podmienky pre získanie kvalitných zdrojov pitnej vody s dostatočnou výdatnosťou sú na území okresu Dunajská Streda, ktoré je súčasťou Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Na zásobovanie obyvateľov okresu pitnou vodou sa využívajú len zdroje podzemnej vody. Územie okresu je súčasťou Žitného ostrova, ktorý je významnou prirodzenou akumuláciou podzemných a povrchových vôd a ako taký bol nariadením vlády SSR č. 46/1978 Zb. vyhlásený za „Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov“. Ďalším veľkozdrojom, ktorý sa využíva na zásobovanie iných okresov, je Šamorín. Ďalšie zdroje sú viac - menej lokálneho charakteru, aj keď majú pomerne vysoké

výdatnosti, využívajú sa pre zásobovanie skupinových alebo miestnych vodovodov. Kvalita vody je vo väčšine využívaných zdrojov pitnej vody veľmi dobrá.

Oblasť Žitného ostrova je zraniteľná, pretože je tvorená prevažne vysoko priepustnými štrkovými a piesčitými sedimentmi kvartéru, v ktorých hladina podzemnej vody je len v malej hĺbke pod povrchom. Dôkazom zraniteľnosti tunajších podzemných vôd je aj značná miera existujúceho znečistenia, pochádzajúceho najmä z intenzívneho poľnohospodárstva. V tejto oblasti sa nachádza viacero environmentálnych hazardérov bodového, líniového a plošného charakteru. Z nich najvýznamnejšími sú rôzne skládky pesticídov, produktovody, poľnohospodárske družstvá, čerpace stanice pohonných hmôt či iné potenciálne zdroje znečistenia. Podzemné vody s takouto extrémne priepustnosťou sa vyznačujú **vysokým stupňom zraniteľnosti**.

Kvalita povrchových vôd v roku 2016 vo všetkých monitorovaných miestach splnila limity pre vybrané všeobecné ukazovatele a ukazovatele rádioaktivity. Prekračované limity boli hlavne pre syntetické a nesyntetické látky, hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele a vo všeobecných ukazovateľoch hlavne dusitanový dusík. Do roku 2007 bola kvalita povrchových vôd hodnotená STN 75 7221 v 5 triedach kvality a 8 skupinách ukazovateľov.

V rokoch 1995 – 2007 nevyhovujúcu IV. a V. triedu kvality vykazovalo 40 – 60 % miest odberov pre skupiny F – mikropolutanty a E – biologické a mikrobiologické ukazovatele.

V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o vode je kvalita vody vyjadrovaná ekologickým a chemickým stavom útvarov povrchových vôd. V tomto období bol zlý a veľmi zlý ekologický stav útvarov povrchových vôd zaznamenaný v 8,94 % vodných útvarov, čo predstavuje dĺžku 2 159,41 km. Dobrý chemický stav nedosahovalo 37 (2,4 %) vodných útvarov povrchových vôd.

Za účelom hodnotenia chemického stavu útvarov podzemných vôd boli pokryté monitorovacími objektmi všetky kvartérne a predkvartérne útvary podzemných vôd okrem geotermálnych útvarov podzemných vôd, ktoré neboli hodnotené. V zlom chemickom stave sa nachádzalo 11 útvarov podzemných vôd (14 %).

Kvalita pitnej vody v SR dlhodobo vykazuje vysokú úroveň. V roku 2016 podiel analýz pitnej vody vyhovujúcich limitom dosiahol hodnotu 99,64 %, zatiaľ čo v roku 2000 to bolo 98,64 %.

Počet obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov v roku 2016 dosiahol 88,66 %. V roku 1993 bolo zásobovaných 4 138 tis. obyvateľov (77,8 %) a v roku 2000 to bolo už 4 479 tis. obyvateľov (82,9 %). (SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2016)

Počet obyvateľov bývajúcich v domoch napojených na verejnú kanalizáciu v roku 2016 dosiahol 3 603 tis. obyvateľov, čo predstavuje 66,36 % z celkového počtu obyvateľov. Vybudovanú verejnú kanalizáciu malo 1 081 obcí (37,4 % z celkového počtu obcí SR).

V okrese Dunajská Streda je prioritou odkanalizovanie Žitného ostrova, vyčistenie zachytených odpadových vôd a ich odvedenie do vhodného recipienta. Najprv by mali byť odkanalizované oblasti, ktoré majú ČOV, ale treba dobudovať kanalizáciu. Následne sídla, ktoré majú verejnú kanalizáciu, ale chýba ČOV, resp. je potrebná rekonštrukcia ČOV. Nakoniec by mali byť odkanalizované sídla, kde nie je ČOV, ani verejná kanalizácia.

Slovensko dosiahne aspoň dobrý stav a potenciál vôd a do roku 2030 budú mať aglomerácie s viac ako 2 000 obyvateľmi 100 % a aglomerácie s nižším počtom obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd. Zelené opatrenia budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou súčasťou systému ochrany pred povodňami. Zadržiavaním vody, lepším plánovaním v krajine a zodpovednejším hospodárením s vodou prispejeme k obmedzeniu sucha a nedostatku vody.

Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

Celková výmera SR v roku 2016 predstavovala **4 903 434 ha**, z čoho podiel poľnohospodárskej pôdy činil 48,6 %, lesných pozemkov 41,2 % a nepoľnohospodárskych a nelesných pozemkov 10,2 %. V rokoch 2000 – 2016 došlo k poklesu výmery poľnohospodárskej pôdy o 2,3 % (-55 339 ha) na súčasných 2 385 328 ha. **Výmera poľnohospodárskej pôdy** od roku 1990 **neustále klesá** najmä na úkor zastavaných plôch a nádvorí.

Pôda okrem svojej produkčnej schopnosti a čistiacej schopnosti viazať a rozkladať mnohé škodlivé látky zohráva dôležitú funkciu pri regulácii vodného a tepelného režimu zemského povrchu. Podporuje biodiverzitu a rast rôznych rastlín, živočíchov a pôdných mikroorganizmov tým, že im poskytuje rozmanitosť fyzikálnych, chemických, a biologických vlastností ich biotopov. Biologická rozmanitosť pôdy sa čoraz viac považuje za prínos pre ľudské zdravie. Avšak zlé postupy hospodárenia s pôdou, ako aj zmeny životného prostredia ovplyvňujú jej kvalitu, čím sa tieto prínosy výrazne znižujú. Ak raz vplyvom nesprávnych priemyselných postupov dôjde ku kontaminácii, ktorá presahuje určitú prahovú hodnotu, jej degradácia je prakticky nezvratná. Tieto látky znečisťujú podzemnú i povrchovú vodu, poškodzujú zdravie človeka a organizmy v pôde. Ich vplyv zasahuje aj kvalitu potravín, keďže plodiny, ktoré sa pestujú na znečistenej pôde, pohlcujú škodlivé látky ohrozujúce zdravie spotrebiteľov.

Významná časť poľnohospodárskej pôdy (30 až 50 %) je ohrozená, alebo potenciálne ohrozená veternou a vodnou eróziou.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Vodnou eróziou (rôznej intenzity) je v SR **potenciálne ovplyvnených 764 522 ha poľnohospodárskych pôd**. **Vetrovou eróziou** sú potenciálne ohrozené zrnitostne ľahšie pôdy s nízkym obsahom organickej hmoty, ktoré sú náchylnejšie na presušenie najmä v období, keď sú bez rastlinného pokryvu. Výmera pôd **potenciálne ovplyvnených** vetrovou eróziou predstavuje **132 248 ha**.

Hlavnou príčinou je nadmerný rast výmery ornej pôdy na úkor voči erózii podstatne odolnejším pasienkom, lúkam, podmáčaným plochám; zavedením veľkoblukov pôdy, odstraňovaním medzí, vetrolamov, terasovaním; systematickým odstraňovaním rozptýlenej krovinej a stromovej zelene, zhutňovaním podorníčia, znižovaním podielu organických hnojív; hydromelioračnými úpravami vedúcimi ku všeobecnému poklesu hladiny podzemnej vody a z toho vyplývajúcej celkovej aridizácii.

Vývoj kontaminácie pôd po roku 1990 je veľmi pozvoľný, bez výrazných zmien. Pôdy, ktoré boli kontaminované v minulosti, sú kontaminované aj v súčasnosti. Avšak takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúcich. Zostávajúca časť kontaminovanej pôdy je viazaná prevažne na oblasti priemyselnej činnosti a na oblasti vplyvu tzv. geochemických anomálií – horské a podhorské oblasti.

Intenzifikácia poľnohospodárstva, najmä využívanie hnojív, má zásadný vplyv na životné prostredie. Látky, ktoré sa hnojivami dostávajú do pôdy, z nej unikajú a majú negatívny vplyv na kvalitu vody a ovzdušia, ohrozujú biodiverzitu, narušujú ozónovú vrstvu a majú podiel na zmene klímy.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Efektívnosť využitia dusíka (%)	SK	82,4	67,3	73,8	62,7	66,1	83,3	68,8
	OECD	56,1	55,0	-	-	-	-	-
Spotreba priemyselných hnojív (dusíkaté) (ton na km ²)	SK	4,3	5,0	3,7	4,1	5,4	5,9	6,0
	EÚ	5,6	6,0	5,2	5,4	5,8	5,6	5,6
Výmera ornej pôdy na obyvateľa (hektár na obyvateľa)	SK	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	OECD	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	-
Spotreba dusíka dodaného v priemyselných hnojivách (kg/ha)	SK	49,9	55,4	62,5	65,0	72,9	74,5	70,1

Slovensko označilo približne tretinu územia ako pásmo ohrozené dusičnanmi. Najohrozenejšie je územie západného Slovenska, kde pozorujeme dlhodobý rastúci trend nadbytočného dusíka. V porovnaní s krajinami EÚ pôda na Slovensku obsahuje relatívne málo živín, čo vedie k vyššej spotrebe priemyselných hnojív. Spotreba hnojív u nás rastie výrazne rýchlejšie než v ostatných krajinách V4 aj EÚ. Výsledok je, že z poľnohospodárskej pôdy na Slovensku stále uniká

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

priveľa dusíka. Aj keď oproti roku 1990 sa situácia zlepšila o viac ako polovicu, unikajúci dusík má negatívny vplyv na životné prostredie. Stav takmer 99 % poľnohospodárskeho pôdneho fondu je hygienicky vyhovujúci. Kontaminovaná pôda sa vyskytuje prevažne v oblastiach s priemyselnou činnosťou, v horských a podhorských oblastiach a ich podiel je dlhodobou nemenný. V poslednej dobe nastúpil trend zhoršovania fyzikálnych vlastností pôd. Najmä na intenzívne obhospodarovaných pôdach dochádza k nárastu zastúpenia kyslých pôd. Problematické je aj zhutňovanie pôdy. Absencia vsakovacích pásov a slabá absorpčná schopnosť pôdy, z dôvodu uprednostňovania chemických hnojív, majú za následok prudké výkyvy výšky hladiny vo vodných tokoch počas silných dažďov a nedostatok vody pre rast poľnohospodárskych plodín. To znižuje poľnohospodársku produkciu a zvyšuje riziko nedostatku vody, sucha, povodní a vodnej erózie, ktorou je ohrozená viac ako tretina pôdneho fondu.

Zvýši sa kontrola dodržiavania obmedzení v oblastiach ohrozených dusičnanmi. Nastane postupná obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde. Ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' minimálne 13,5 % poľnohospodárskej pôdy. Do roku 2030 budú vytvorené podmienky na vyriešenie statusu tzv. bielych plôch.

Kontaminácia horninového prostredia

Je nevyhnutné realizovať široké spektrum geologických prác pre zabezpečenie udržateľného rozvoja spoločnosti a pre ochranu horninového prostredia s potrebnou koordináciou potenciálov geologického prostredia a geologických hazardov a rizík z nich vyplývajúcich. Geologické prostredie predstavuje prírodné zdroje a možnosti, ktoré je schopné poskytovať pre priaznivý rozvoj spoločnosti. Patria sem najmä nerastné suroviny, zdroje obyčajných a minerálnych podzemných vôd, geotermálne zdroje, úrodné pôdy a dobré základové pôdy.

	2013	2014	2015
Podiel sanovaných environmentálnych záťaží (%)	43,6	43,9	45,5
Podiel zrekultivovaných uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu (%)	12	12	12
Podiel sanovaného zosuvného územia na celkovej ploche evidovaného zosuvného územia SR (%)	3,5	3,5	3,5
Preskúmané environmentálne záťažé (počet)	3	8	143
Sanované environmentálne záťažé (počet)	7	6	27
Monitorované environmentálne záťažé (počet)			161

Slovensko disponuje zásobami nerastných surovín na 587 ložiskách, z ktorých je približne tretina využiteľná. Z overených zásob sa ťaží 31

ložisk energetických surovín, jedno ložisko rudných surovín a 173 ložisk nerudných a stavebných surovín.

Environmentálne záťaže znečisťujú horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu a predstavujú závažné riziko pre ľudské zdravie. Najčastejšie ide o územia, ktoré boli kontaminované banskou, priemyselnou, vojenskou, dopravnou a poľnohospodárskou činnosťou, ale aj nesprávnym nakladaním s odpadom. Na Slovensku sa nachádza 1758 lokalít s environmentálnou záťažou, z čoho je 147 s najvyššou prioritou riešenia. Až polovica oblastí, ktoré predstavujú vysoké riziko, sú skládky odpadu, kým najviac znečistené oblasti majú súvis najmä s chemickým priemyslom.

Vzhľadom na nepriaznivé pôsobenie prírodných procesov narastá v posledných rokoch počet mimoriadnych udalostí – živelných pohrôm, ktoré majú negatívny vplyv na život a zdravie ľudí alebo ich majetok. Ide predovšetkým o často sa opakujúce zosuvy. Výsledky monitorovania poskytujú informácie na prijatie opatrení umožňujúcich mimoriadnym udalostiam včas predchádzať.

Do roku 2030 Slovensko vyvinie úsilie na odstránenie environmentálnych záťaží s najvyššou prioritou riešenia. Bezpečná likvidácia environmentálnych škôd bude plne hrazená ich pôvodcami. Pri ložiskovom geologickom prieskume bude zabezpečená spolupráca s miestnymi samosprávami a občanmi, ochrana zdravia pred rizikami z kontaminovaného územia a ochrana prírody budú považované za prioritu. Zavedie sa legislatívna povinnosť vykonať inžinierskogeologický prieskum pred zakladaním stavieb v zosuvných územiach a pred realizáciou strategických veľkokapacitných a líniových stavieb

Poškodenie vegetácie a biotopov

Kľúčovým cieľom ochrany biodiverzity je do roku 2020 zastaviť stratu biodiverzity a degradáciu ekosystémov v SR, zabezpečiť ich revitalizáciu a racionálne využívanie ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu ako príspevok Slovenskej republiky k zamedzeniu straty biodiverzity v celosvetovom meradle.

V poľnohospodársky využívanom území sú vplyvy ľudskej činnosti na biotu intenzívne a rozsiahle. Prevažná časť územia bola premenená na poľnohospodárske pozemky (predovšetkým ornú pôdu) alebo urbanizované plochy. Väčšina pôvodných druhov rastlín a živočíchov tým z tejto časti územia buď vymizla úplne alebo bola obmedzená na relatívne nepoškodené zvyšky prírode blízkych biotopov. Druhotné stanovištia boli osídlené najmä synantropnými druhmi - v území tak výrazne stúpa význam relatívne zachovalých lesných porastov, ktoré sa vyskytujú vo fragmentoch. V antropogénnych typoch biotopov je kvalita a štruktúra

rastlinných a živočíšnych spoločenstiev výrazne odlišná od prirodzených podmienok. Na biotu a biodiverzitu územia pôsobia prevažne negatívne nielen veľké nedostatočne členené poľnohospodárske pozemky, ale aj komplex činnosti spojených s bežnými činnosťami človeka v intraviláne miest a obcí.

Najviac kriticky ohrozených druhov flóry pochádza z biotopov globálne ohrozených v celej strednej Európe (rašeliniská, mokrade, zaplavované lúky, slaniská, piesky). Základnou príčinou ohrozenia rastlín je práve priama alebo nepriama deštrukcia týchto stanovišť, pričom niekde doteraz nepoznáme ich pravé príčiny.

U všetkých živočíchov spočíva prioritná požiadavka v zabezpečení ochrany ich biotopov, teda dostatočne veľkých a zachovalých území, v ktorých môžu prirodzene prežívať a rozmnožovať sa.

Zlepší sa ochrana biodiverzity a zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov. Zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany, ktorý zabezpečí zosúladenie kritérií IUCN, kde v národných parkoch budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50 % celkovej rozlohy každého národného parku a 75 % tejto rozlohy do roku 2030. Mimo oblastí s najvyšším stupňom ochrany sa bude drevo ťažiť udržateľným spôsobom. Viditeľná bude ochrana a obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' aspoň 13,5 % celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.

Obehové hospodárstvo

Globálna zmena klímy a vyčerpatelné zdroje si vyžadujú inovatívne prístupy k nastaveniu hospodárstva. Ekonomika 21. storočia je ekonomika s čo najvyšším opätovným využitím použitých materiálov, efektívnou spotrebou materiálov a udržateľnou spotrebou energie, ktorá nevytvára dodatočné tlaky na životné prostredie. Na dosiahnutie tohto cieľa je nutné zmeniť prístupy verejnosti i štátnej správy, čo si bude vyžadovať zvýšený dôraz na environmentálne vzdelávanie a na zber a spracovanie údajov pre lepšie formulovanie opatrení.

Na zabezpečenie udržateľného rozvoja v SR, ako aj v celej EÚ je potrebné využívať zdroje inteligentnejším, udržateľnejším spôsobom. Cieľom obehového hospodárstva je zachovať hodnotu výrobkov a materiálov čo najdlhšie, čím sa minimalizuje odpad a využívanie nových zdrojov. Jedným zo základných pilierov obehového hospodárstva je vrátenie materiálov späť do hospodárstva s cieľom zabrániť ich nenávratným stratám. Premena odpadu na zdroj je základným predpokladom zvyšovania efektívnosti využívania zdrojov a výraznejšieho smerovania k

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

obehovému hospodárstvu. Vylepšený zber a nakladanie s komunálnymi odpadmi patria k neoddeliteľnej súčasť ObH.

Odpadové hospodárstvo

Odpad a nesprávne nakladanie s ním zaťažuje životné prostredie dvakrát. Priamy negatívny vplyv má jeho skládkovanie a prípadná hrozba kontaminácie prostredia, sekundárna záťaž je v podobe tlaku na využívanie nových zdrojov, ktoré môžu byť v niektorých prípadoch neobnoviteľné, preto je dôležité budovať slovenskú ekonomiku na princípoch obehového hospodárstva a udržateľného využívania prírodných zdrojov.

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Domáca materiálová spotreba na obyvateľa (tony na obyvateľa)	SK	13,6	13,3	13,8	11,9	11,4	12,6	12,7
	EÚ	14,5	14,1	14,6	13,6	13,2	13,3	13,1
HDP/domáca materiálová spotreba (EUR/kg)	SK	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1
	EÚ	1,7	1,8	1,8	2	2	2,1	2,2
Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	SK	8,2	9,1	10,3	13,3	10,8	10,3	14,9
	EÚ	37,5	38,3	39,6	41,5	42,2	43,7	45,0
Produkcia odpadov na obyvateľa (kg)	SK	-	2922	-	1558	-	1643	-
	EÚ	-	4871	-	4944	-	4931	-
Miera skládkovania všetkého odpadu (%)	SK	-	55	-	53	-	51	-
	EÚ	-	29	-	28	-	25	-

Základným právnym predpisom pre predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, znižovať nebezpečné vlastnosti odpadov a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním. Riadenie odpadového hospodárstva sa realizuje prostredníctvom vytvorených organizačných štruktúr, pôsobiacich na úseku ochrany a tvorby životného prostredia. Hlavnými využívanými administratívnymi nástrojmi riadenia odpadového hospodárstva sú právne predpisy (predovšetkým odpadového hospodárstva, ale aj viacerých iných oblastí ochrany a tvorby životného prostredia) a s nimi súvisiace usmernenia, koncepčné dokumenty a technické predpisy (normy).

Navrhované opatrenia v odpadovom hospodárstve podľa Zelenej V4: do roku 2030 recyklovať alebo pripraviť k opätovnému použitiu až 70% komunálnych odpadov, recyklovať až 80% obalov, do roku 2025 postupne ukončiť skládkovanie recyklovateľných odpadov (plastov, papiera, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu) a znížiť množstvo potravinového odpadu o 30%. V súčasnosti až 20 členských štátov

ukladá viac ako 50% odpadu na skládky (Slovensko skládkuje viac ako 70% odpadu).

S rastom životnej úrovne bude aj naďalej stúpať objem komunálnych odpadov, ak sa triedenie komunálneho odpadu nestane pre obyvateľov samozrejmosťou, a ak sa nevybuduje na Slovensku efektívny a transparentný systém nakladania s odpadmi, ťažko očakávať, že SR do roku 2020 splní svoje záväzky.

Slovenská ekonomika spotrebúva viac zdrojov, ako je jej prírodná kapacita. Ekologická stopa slovenskej ekonomiky je tak stále negatívna. Aj keď sú požiadavky Slovenska na zdroje v porovnaní s krajinami OECD nižšie, spotreba stále prekračuje naše možnosti. Podiel priemyslu na slovenskom HDP je stále relatívne vyšší než v OECD. Celková spotreba materiálov na obyvateľa, s výnimkou obdobia Veľkej recesie, rastie. Slovenská republika navyše zaostáva v ekologických inováciách za väčšinou krajín EÚ a zákazky obstarané „zeleno“ tvoria len nepatrný podiel celkového verejného obstarávania.

Slovensko má veľký potenciál zlepšiť využitie prítomných zdrojov. Miera recyklácie komunálneho odpadu je jedna z najnižších v EÚ a skládkovanie je stále dominantná forma nakladania s odpadom. Slovensko produkuje relatívne menej odpadov než ostatné krajiny EÚ, no recykluje výrazne menej. Dve tretiny komunálnych a viac ako polovica všetkých odpadov sú uložené na skládky, čo je výrazne viac než v EÚ. Trend poklesu skládkovania odpadov a zvyšovania ich recyklácie je veľmi slabý a bez razantnejších opatrení sa nezmení. Existuje taktiež potreba dôsledného triedenia a zhodnocovania biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu. Ekonomika takto prichádza o významný objem materiálov, ktoré by mohli byť druhotne využité.

Prísnejšia odpadová politika so sebou prináša riziko nezákonne uložených odpadov (čiernych skládok), ktorých odstraňovanie je často nákladné. Na Slovensku sa nachádzajú tisíce oblastí s nezákonne umiestneným odpadom, čo znehodnocuje dané územia, ohrozuje zdravie obyvateľstva a ekosystémy a predstavuje ďalšie hrozby do budúcnosti. Väčšinu odpadu na takýchto skládkach tvorí zmesový komunálny a stavebný odpad

Zníženie miery skládkovania je prvoradým predpokladom na efektívnejšie využívanie materiálových zdrojov – jedného z princípov zavádzania ObH do slovenského hospodárstva.

Skládkovaných bolo v roku 2016 až 66 % KO a pri odpadoch bez KO predstavoval tento spôsob nakladania s odpadmi 28,6 %. Vývoj v skládkovaní odpadov v SR, ako z pohľadu dosiahnutia cieľov odpadového hospodárstva, tak aj z pohľadu princípov obehového hospodárstva, t. j. **odklon od skládkovania odpadov pri nakladaní s odpadmi**, sa v roku 2016 **nepodarilo dosiahnuť**.

Podiel skládkovania na celkovom nakladaní s odpadmi bez komunálnych odpadov mal v období rokov 2005 – 2016 kolísavý charakter, pričom od roku 2005 do roku 2016 poklesol o 2,2 %. V roku 2016 bol zaznamenaný medziročný pokles o 1,6 %. Od roku 2005 je vývoj v množstve vyprodukovaných **komunálnych odpadov** bez väčších výkyvov. Zo spôsobov nakladania prevažuje skládkovanie, za obdobie rokov 2005 – 2016 síce poklesol podiel skládkovania na celkovom nakladaní s KO o 16,7 % a v roku 2016 predstavoval 66 % s medziročným poklesom o 3 % , avšak tento vývoj je z pohľadu dosiahnutia cieľov odpadového hospodárstva stále nepostačujúci.

Na základe hierarchie OH musí byť ako prvoradá zohľadnená prevencia vzniku odpadov. Nie všetky materiály môžu byť znovuvyužívané, preto sa už v počiatkových fázach návrhu výrobkov uprednostňuje materiál, ktorý je recyklovateľný. V obehovom hospodárstve je odpad považovaný za zdroj a zvyšujúca miera recyklácie indikuje správne smerovanie smerom k dosiahnutiu jeho cieľov.

Do roku 2030 sa zvýši miera recyklácie komunálneho odpadu, vrátane jeho prípravy na opätovné použitie, na 60 % a do roku 2035 sa zníži sa miera jeho skládkovania na menej ako 25 %. Zelené verejné obstarávanie pokryje aspoň 70 % z celkovej hodnoty všetkých verejných obstarávaní a podpora zelených inovácií, vedy a výskumu bude na porovnateľnej úrovni s priemerom EÚ. Energetická náročnosť priemyslu Slovenska sa priblíži priemeru EÚ a do roku 2020 budú mať všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania. Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia Slovenská republika zákonom č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 15.3.2013 využíva jeden z nástrojov Európskej únie pre obmedzovanie znečistenia životného prostredia do praxe (Smernica 96/61/ES o IPPC (Integrated Pollution and Prevention Control). Účelom zákona je, v súlade s právom Európskeho spoločenstva, dosiahnuť vysokú úroveň ochrany životného prostredia ako celku, zabezpečenia integrovaného výkonu verejnej správy pri povoľovaní prevádzky a zriadenia a prevádzkovania integrovaného registra znečisťovania životného prostredia. Táto právna norma mení prístup v ochrane životného prostredia a predstavuje prechod od systému odstraňovania znečistenia z konca technologických procesov („end of pipe“) a zložiek životného prostredia na prevenciu, znižovanie a elimináciu emisií škodlivých látok priamo u zdroja v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“. Pojem „integrovaná ochrana životného prostredia“ zahŕňa uvažovanie o vplyvoch na všetky zložky životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda a biota) spolu, namiesto oddeleného pohľadu na

jednotlivé zložky. Dôvodom je, že kontrola vypúšťania látky do jednej zložky životného prostredia môže spôsobiť presun látky do inej zložky životného prostredia.

Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Životné prostredie sa podieľa na celkovom zdravotnom stave ľudskej populácie minimálne 25 %. Vystavenie ľudí chemickým, fyzikálnym, biologickým i mikrobiologickým škodlivinám v životnom prostredí v kombinácii s ďalšími nepriaznivými podmienkami života je príčinou 86 % predčasných úmrtí, vysokej miery chorobnosti a straty rokov prežitých v zdraví.

Príčina mnohých tzv. civilizačných chorôb pochádza z interakcií medzi ľudským organizmom a kvalitou životného prostredia. Aj keď existujú údaje, ktoré to potvrdzujú, zostáva ešte stále mnoho bielych miest, ktoré je potrebné vyplniť novými údajmi a dôkazmi.

Využívanie prírodných zdrojov vrátane alternatívnych zdrojov na výrobu energie má preukázateľne významný vplyv na zmenu klímy na zemi, pričom stále častejšie sú fatálne dôsledky, napríklad aj v podobe prírodných katastrof. Poškodzovanie atmosféry v dôsledku znečistenia ovzdušia sa tiež prejavuje na ľudskom zdraví. Ľudstvo je vystavené klimatickým zmenám priamo i nepriamo. Priamo prostredníctvom meniaceho sa počasia – teploty, zrážky, nárast hladiny morí, stále frekventovanejším extrémnym udalostiam v počasí a nepriamo prostredníctvom zmien v kvalite vody, ovzdušia, potravín, zmien v ekosystémoch, poľnohospodárstve, priemysle, bývaní a ekonomike.

Cesty expozície človeka škodlivinám z okolitého prostredia sú rôzne – vdychovaním, požitím, kontaktom cez pokožku, ožiarením. Vypuknutie choroby závisí od viacerých okolností.

K rozhodujúcim objektívnym faktorom patrí dávka, trvanie expozície, frekvencia vystavenia škodlivine, zdravotná závažnosť (toxicita) danej škodliviny, prípadne prítomnosť ďalšej/ ďalších škodlivín. Mnohé štúdie o vplyve škodlivín v životnom prostredí na zdravie preukázali, že omnoho závažnejšie škody na zdraví spôsobujú dlhotrvajúce expozície nízkym koncentráciám znečisťujúcich látok (prachové častice PM10 a PM2,5, CO2 (oxid uhličitý), O3 (ozón), PAU (polycyklické aromatické uhľovodíky), niektoré ťažké kovy a ďalšie) ako krátkodobé expozície vyšším koncentráciám. Všeobecne však platí, že pri rovnakej expozícii škodlivinám rôzneho druhu sú určité skupiny populácie (deti, tehotné ženy, starí ľudia, ľudia s narušeným imunitným systémom) vo väčšom zdravotnom riziku v porovnaní s ostatnými.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

1. Požiadavky na vstupy (napr. záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovínové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky)

Pôda

Stavba „RYBÁREŇ sv. PETRA JELKA - ÚPRAVA HOSPODÁRSKYCH NÁDRŽÍ“, bude umiestnená tak ako je zakreslená v situácii na parcelách č.: **720/4, 720/9, 720/10, 720/11, 720/18, 720/25, 720/26, 720/28, 720/29, 720/30 k. ú. Eliášovce**. Parcely sú situované v katastrálnom území Eliášovce obce Nový Život v meandri Malého Dunaja. Pozemky sú definované ako vodné plochy, ostatné plochy a zastavané plochy a nádvorie. Všetky sú vo vlastníctve investora. Plochy parciel 720/10 a 720/26 sú už prehĺbené a vyťažené a budú súčasťou navrhovanej nádrže – rybníka.

Predmetné územie je situované vo východnej časti obce Nový Život mimo jej zastavaného územia na hranici s katastrom obce Jelka. Časť chovného areálu, ktorej sa netýkajú dané úpravy sa nachádza v k.ú. Jelka. Územie je z juhu, západu a východu ohraničené lesmi a ramenom Malého Dunaja. Na základe uvedených skutočností nedôjde k vyňatiu poľnohospodárskej pôdy.

Voda

Prívod vody k jednotlivým rybníkom sústavy je prívodným kanálom situovaným v korunke stredovej hrádze v 0,05% spáde. Nápuste sú opatrené hradítkami pre možnosť regulácie prítoku do rybníkov. V areáli sa nachádza studňa pre dom správcu a studňa pre technológiu, čerpanie je zabezpečené ponorným čerpadlom.

Nadúrovňové rybníky sú trvalo zásobované pomocou výkonnej čerpacej stanice v objeme cca $Q=200$ l/s, ktorá čerpá vodu sacím potrubím z odbernej čerpacej nádrže situovanej na severovýchodnej strane areálu. Odberná nádrž je prehĺbená do úrovne podzemných vôd, t.j. má spojitú hladinu s podzemnými vodami v priamom prepojení s recipientom Malý Dunaj. Od čerpacej stanice je voda rozvádzaná nadzemným žľabom ku jednotlivým nádržiam z ktorého sú nádrže dopĺňané. Systémom stavidiel potom voda z nádrží hladinovým prepadom odteká späť do čerpacej nádrže, resp. je možné tieto nádrže kvôli plánovanej údržbe vyprázdniť.

Hodnoty povoleného množstva čerpaných vôd:

Maximálny odber je 200 l/s, množstvo vody za rok 6 307 200 m³.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Vlastná prevádzka nie je riziková z hľadiska vzniku požiaru. Prípadná potreba požiarnej vody je riešená priamo z rybníkov resp. z Malého Dunaja.

Zámerom investora je úprava časti existujúcich hospodárskych nádrží (rybníkov) v areáli CENO, s. r. o. Jelka. Základom úpravy je realizácia zmeny časti terajších rybochovných nádrží z typu „nadúrovňových rybníkov“ na typ „podúrovňový rybník“.

Návrh technického riešenia úpravy hospodárskych nádrží

Úprava hospodárskych nádrží spočíva vo vytvorení jednej novej spoločnej nádrže „podúrovňového rybníka“ ktorá vznikne vyťažením materiálu z plochy pôvodných nádrží označených číslami 8 až 15 a plôch označených číslami 18 a 19, ktoré sú už vyťažené. Pôvodné hrádze medzi pôvodnými jednotlivými nádržami sa úplne odťažia čím vznikne jedna nová súvislá nádrž. Vonkajší obvod nového podúrovňového rybníka budú tvoriť terajšie hrádze terajších jednotlivých nádrží zo strany obvodu celého areálu. Výšková úroveň koruny obvodovej hrádze ostane zachovaná (od 118,00 do 122,90 m.n.m.). Od tejto úrovne bude upravený svah nádrže rybníka v jednotnom profile .

Navrhovaný sklon svahu obvodovej hrádze podúrovňového rybníka je 1:2,5. Dno rybníka v celej jeho časti je navrhované v úrovni 112,0 m.n.m. Hladina vody v rybníku bude cca na úrovni terajšej hladiny vody v čerpacej nádrži, t.j. v úrovni 117,0 m.n.m. Približne 0,5 m nad úroveň plánovanej vodnej hladiny rybníka sa vytvorí vo svahu hrádze terénna lavička – obslužná komunikácia v šírke 4,0 m (pôvodná obslužná komunikácia na korune hrádze ostane zachovaná).

Podúrovňový rybník bude mať dno prehĺbené pod úroveň hladiny podzemnej vody v tejto lokalite a bude tak v priamej spojitosti s vodami recipientu Malý Dunaj (jedná sa o tzv. odkrytú podzemnú vodu). Nebude potrebné vodu do nich dopĺňať čerpaním, ktoré je energeticky značne nákladné.

Zámerom investora na takúto úpravu časti areálu je zjednotiť podstatnú časť chovnej časti areálu do jedného celku (jednej nádrže). Túto „podúrovňovú“ časť areálu bude tvoriť jedna nádrž, ktorá nebude energeticky náročná na výmenu vody. V nádrži bude dostatočný stĺpec vody, ktorý prispeje k zníženiu strát na chovných rybách spôsobovaných rybožravým vtáctvom. V takejto jednej väčšej nádrži bude možné realizovať prípadne aj klieťkový spôsob chovu rýb. Všetky tieto faktory ovplyvnia efektívnosť chovu rýb.

Základné parametre navrhovaného podúrovňového rybníka:

Plocha hladiny nádrže: 135 364 m²

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Plocha dna nádrže:	106 87 m ³
Objem vody v nádrži:	605 550 m ³
Obvod obslužnej lavičky (vnútorný):	2 313 m
Obvod koruny hrádze:	2 471 m

Rybáreň sv. Petra Jelka chová ryby v hospodárskych nádržiach (rybníkoch) a odkrytých plochách podzemnej vody v areáli CENO s.r.o. v obci Jelka na parcelách č. 720/9,10,11,25,26 v k. ú. Eliašovce (ďalej len „Rybáreň“). Čerpanie takého množstva podzemnej vody do všetkých rybníkov je ekonomicky neúnosné na súčasné ceny energií preto požadujeme odkrytie väčšej plochy, a keď chceme zabezpečiť Rybárstvo ako odvetvie **poľnohospodárskej** výroby, ktoré sa zabezpečuje podľa zákona č. 102/2006 Z. z. o rybách na čo vlastne Rybáreň bola zriadená, je to vlastne nevyhnutnou vyvolanou investíciou. Hospodárením na **rybníkoch** a odkrytých plochách spodnej vody sa zabezpečuje plánovitá výroba trhových rýb. Uvedená požiadavka vznikla z dôvodu efektívnosti využitia Rybárne.

Zaujmové územie - existujúca stavba rybníkov a súvisiacich objektov - sa nachádza vo vonkajšej časti pásma hygienickej ochrany 2. stupňa vodného zdroja Jelka, vo vzdialenosti cca 4500m v smere kolmom na prúdenie podzemnej vody. Pri výstavbe rybníkov bol spracovaný hydrogeologický posudok vplyvu stavby na vodný zdroj, ktorý je súčasťou prílohy. V zmysle posudku na základe zhodnotenia geologických a hydrogeologických pomerov územia, zdokumentovaných hydrogeologickými prieskumnými prácami vykonanými v predmetnej oblasti, bolo konštatované, že výstavba hospodárstva pre chov rýb ani jeho prevádzkovanie nemôže ovplyvniť kvantitu ani kvalitu vodného zdroja Jelka pri dodržaní opatrení v zmysle kapitoly 6 predkladaného posudku.

Ostatné surovínové a energetické zdroje

Pre chov je potrebné zabezpečiť kvalitné krmivo. Chované násady rýb je potrebné dokrmovať granulovanými, kompletnými, kŕmnymi zmesami. Jedná sa o ekologický systém chovu rýb, ktorý nezaťažuje vodné životné prostredie. Všetky potenciálne použité krmivá sú vyrábané na základe špecifických nutričných požiadaviek jednotlivých vekových kategórií a druhov rýb. Vzhľadom ku snahe o zachovanie ekologicky nezávadného prostredia a minimálnej prácnosti pri kŕmení je ich zloženie také, že celý ich objem sa mení na hmotnostný prírastok tela rýb. Používaním týchto kŕmných zmesí, sa dosahuje podstatné zníženie znečistenia recipientu a podstatné zníženie celkovej eutrofizácie vodného prostredia.

Na dokrmovanie kaprovitých rýb sa používajú väčšinou obilné zmesky, alebo v menšej miere aj granulované krmivá.

V jednoročných intervaloch sa uskutočňuje ichtyologický prieskum v chove a podľa výsledkov sa dopĺňa a mení sa skladba kŕmnych zmesí. Ročná spotreba krmiva závisí od intenzity reprodukcie týchto rýb vo vlastnej liahni a následne dĺžky ich odchovu v chovných rybníkoch, v závislosti na ich jatočnej váhe pre odbyt na trhu. Túto situáciu upresní konkrétny trh, ktorému sa objem chovu prispôbi. Chovné zariadenie disponuje skladovými priestormi pre uskladnenie krmiva podľa druhu. Zásoby sú dopĺňané podľa potreby.

Elektrická energia

Areál rybárne je napojený na samostatnú VN prípojku 22 kV, je osadená stožiarová trafostanica slúžiaca na dodávku elektrickej energie pre čerpaciu stanicu vôd, prevádzkový objekt a odchovňu, dom správcu a osvetlenie.

Pre zaručený chov je zabezpečený náhradný zdroj elektrickej energie, 2 ks centrálu typu HONDA s výkonom do 10 kW a 1 ks centrálu HONDA do 6,5 kW. Centrály majú úlohu preklenutia možnej poruchy alebo prerušenia dodávky elektrickej energie. Dve veľké centrály slúžia na zabezpečenie nátoky vôd. Na okysličovanie slúži malá centrála.

Ďalej v areáli sa nachádzajú samostatné stožiarové osvetlenia, svietidlá na hrádzi.

Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Predmetný areál je napojený na účelovú komunikáciu. V rámci areálu sú vybudované spevnené plochy a hrádze z nepriepustnej zeminy. Koruna hrádzí medzi nádržami má priemernú šírku cca 4,0 m, čo umožňuje prejazd obslužnej techniky po nich.

Približne 0,5 m nad úrovňou plánovanej vodnej hladiny rybníka sa vytvorí vo svahu hrádze terénna lavička – obslužná komunikácia v šírke 4,0 m (pôvodná obslužná komunikácia na korune hrádze ostane zachovaná).

Nároky na pracovné sily

Prevádzku rybníčného hospodárstva zabezpečujú dvaja pracovníci s kvalifikáciou v odbore chovu rýb. Navrhovanou činnosťou nevznikajú nové pracovné miesta. Základným faktorom pre riadenie je vysoká odborná znalosť postupov chovu požadovaného druhu rýb. Je potrebné zamestnávať zodpovedné osoby, ktoré sa budú riadiť pokynmi hlavného porybného. Celodenné postupy sú evidované v prevádzkových denníkoch.

2. Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície).

Zdroje znečisťovania ovzdušia

Prevádzka navrhovanej činnosti nie je spojená s produkciou znečistenia ovzdušia. K dočasnému znečisteniu ovzdušia dôjde počas úpravy hospodárskych nádrží z dôvodu veľkého rozsahu zemných prác na ktoré budú použité ťažké zemné rýpadlá s nákladnými autami. Táto činnosť bude súvisieť so zvýšenou produkciou emisií z výfukových plynov (CO, NOx) a sekundárnej prašnosti.

Mobilným zdrojom znečistenia ovzdušia počas prevádzky je automobilová doprava zabezpečujúca napr. dovoz krmiva pre ryby , vývoz odpadov, pohyb dopravných mechanizmov v rámci areálu, ktorá zvýši emisnú záťaž pozdĺž príjazdových komunikácií a v samotnom areáli len nepatrne. Z technológie chovu rýb nebudú vypúšťané do ovzdušia žiadne škodlivé látky.

Odpadové vody

Splaškové odpadové vody sú odvádzané a akumulované do existujúcich žump, ktoré sú po naplnení vyvázané na najbližšiu ČOV.

Pri chove rýb stojí v popredí zaťaženie týchto vôd nespotrebovaným krmivom, produktmi jeho rozkladu, produktmi vznikajúcimi pri metabolizme rýb, prípadne pri liečiteľských zásahoch. Celková kontaminácia toku pod rybníkom závisí: od veľkosti a intenzity chovu, od vekového zloženia populácie rýb (liahnence, mladí, matečné ryby, ryby určené na trh), od rýchlosti rastu násady, od druhu a množstva krmiva a jeho kvalite, od spôsobu kŕmenia, od teploty vody, od prirodzenej produkcie recipientu. Všeobecne platí, čím väčšia je farma a čím intenzívnejší je chov, tým je zaťaženie recipientu väčšie a jeho dôsledky na pôvodnú biotu sú vážnejšie. V priebehu roka zaťaženie recipientu nie je rovnaké, ale sa mení a to v závislosti od prietoku a teploty vody.

Odpadová vody z rybníkov sa vypúšťa do recipientu Malý Dunaj v maximálnom množstve 200 l/s, 17 280 m³/deň, 6 307 200 m³/rok.

Miesto vypúšťania odpadových vôd do vodného toku Malý Dunaj v km vyústenia:

- výusť č. 1 – 73,850
- výusť č. 2 – 74,950
- výusť č. 3 - 75,154
- výusť č. 4 - 75,282

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Odpad vody z rybníkov sa zabezpečuje cez obvodový kanál dĺžky 1650m, umiestnený pod pätou hrádzí rybníkov so zaústením do recipientu Malý Dunaj na konci areálu. Vypúšťanie vôd z rybníkov č. 3,5,7 je tvorené samostatnými výustami do recipientu. Je potrebné vykonávať rozbery vypúšťaných vôd.

Pre zachovanie ekologicky vyhovujúceho prostredia je nutné, aby krmivá neobsahovali ťažké kovy, hormóny, liečivá, minerálne oleje alebo iné látky znečisťujúce vodu, pôdu a ovzdušie. Používať krmivá, ktoré sú pod stálym veterinárnym, nutričným a ekologickým dozorom a sú patrične certifikované.

Prípustný stupeň znečistenia odpadových vôd posudzovať porovnaním ukazovateľov z rozboru kvality vody čerpanej z materiálnej jamy a vody v jednotlivých rybníkoch vyústenej do Malého Dunaja 2x ročne aj napriek tomu, že v rybníkoch bude kvalita vody, ktorá umožní chov kaprovitých a pstruhovitých rýb.

Odpady

Spôsob nakladania s odpadmi počas rekonštrukčných prác

Počas úpravy hospodárskych nádrží pri stavebných činnostiach spojených so zemnými prácami a prácami na stavebných objektoch vznikajú odpady v kat. ostatný- 010102 odpad z ťažby nerudných nerastov.

Spôsob ťažby zemného materiálu, ktorou bude realizovaná úprava nádrže, bude stanovený v samostatnej dokumentácii. Zemný materiál bude ťažený postupne na základe možností jeho odberu. Vyťažený materiál ktorého zloženie bude umožňovať jeho použitie v stavebnej výrobe (plnivo do betónových zmesí, podkladové konštrukcie, výroba oporných konštrukcií ...) bude odoberaný na základe aktuálneho dopytu. Ostatný materiál bude odvázaný certifikovanou firmou ktorá s ním bude nakladať v zmysle platnej legislatívy.

V menšom množstve bude počas úpravy hospodárskych nádrží produkovaný aj komunálny odpad viazaný na pracovníkov zabezpečujúcich rekonštrukčné práce, ktorého likvidácia bude zabezpečená investorom v rámci odpadového hospodárstva obce.

Spôsob nakladania s odpadmi počas prevádzky

Prevádzka chovu rýb bude spojená s produkciou odpadov zaradených Podľa katalógu odpadov do kategórie O (ostatné), podskupina 02 01 Odpady z poľnohospodárstva, záhradníctva, akvakultúry, lesníctva, poľovníctva a rybárstva, a to:

- 02 01 01 kaly z prania a čistenia
- 02 01 02 odpadové živočíšne tkanivá
- 02 01 99 odpady inak nešpecifikované
- 02 02 02 odpadové živočíšne tkanivá

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Predmety zachytené na hrabliciach odberného objektu (02 01 01 kaly z prania a čistenia), ktoré nebude možné použiť na druhotné spracovanie, bude prevádzkovateľ likvidovať na základe zmluvy o likvidácii odpadu so skládkou odpadov ako odpad nie nebezpečný. Uvedené odpady je možné bežne skládkovať na skládkach odpadov, pre odpad, ktorý nie je nebezpečný. Odpady 02 01 02 odpadové živočíšne tkanivá (O) a 02 02 02 odpadové živočíšne tkanivá (O) sa budú dočasne uskladňovať v uzatvárateľných plastových nádobách a likvidovať v zmysle platnej legislatívy na úseku nakladania s odpadmi predpisy týkajúcej sa živočíšnych vedľajších produktov, ktoré nie sú určené na ľudskú spotrebu, sa budú likvidovať v kafilérnych zariadeniach.

V malej miere sú pri bežnej prevádzke a obsluhu produkované aj komunálne odpady z podskupiny 20 01 Separovane zbierané zložky komunálneho odpadu a 20 03 Iné komunálne odpady. Ide o odpady zaradené v kategórii ostatný odpad, ktorého likvidácia bude zabezpečená investorom v rámci odpadového hospodárstva obce. Produkcia nebezpečných odpadov sa pri prevádzke nepredpokladá.

Na zhromažďovanie odpadov pred ich zneškodnením príp. zberom, bude vyhradený, stavebne ohraničený priestor, kde budú uložené kontajnery na zmesový komunálny odpad a vyseparované zložky zhodnotiteľných odpadov.

Hluk, hygiena pracovného prostredia, bezpečnosť práce

Navrhovaná činnosť neprodukuje nadmerný hluk. Počas prevádzky sa neuvažuje s prevádzkovaním zariadení, ktoré by boli zdrojom hluku a vibrácií nad mieru, ktorá by obťažovala okolie prevádzky, ani nad mieru, ktorá by obťažovala obyvateľov samotnej obce a to aj vzhľadom na dostatočné vzdialenosti od obytnej zástavby.

Prevádzkovateľ pri prevádzkovaní je povinný dodržiavať zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášku MZ SR č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov

Prevádzkovateľ je povinný mať schválený prevádzkový poriadok a havarijný plán, ďalej je povinný dodržiavať aj ostatné platné právne predpisy na úseku ochrany verejného zdravia.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Počas prevádzky sa nepredpokladajú žiadne výstupy na úrovni žiarenia alebo iných fyzikálnych polí.

Zápach a iné výstupy

Výstup v podobe typického zápachu je sprievodným javom chovu rýb a ich predaja, tento však pôsobí len v bezprostrednej blízkosti nádrží a pri bežnej prevádzke s dostatočnou výmenou vody ide o nevýznamný vplyv. Nepredpokladá sa šírenie zápachu a tepla mimo územie prevádzky uzatvoreného areálu. Emisie z odpadu z prevádzky sú minimalizované tak, že sú zhromažďované v chladiacom boxe a pravidelne odvázané zmluvným partnerom na ich zneškodnenie v kafilérii, čím sa zabraňuje rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Pod hodnotením vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie rozumieme priame alebo nepriame účinky činnosti na životné prostredie a kultúrne dedičstvo dotknutého územia.

Predmetom hodnotenia sú významné vplyvy stanovené napr. podľa kritéria veľkosti, intenzity a časovej miery.

Rozlišujeme vplyvy priaznivé (pozitívne) a vplyvy nepriaznivé (negatívne). Kritérium tohto členenia vplyvov je predstava človeka o priaznivej kvalite životného prostredia a záujem na jej udržaní. Predmetom hodnotenia sú však predovšetkým nepriaznivé vplyvy, pre ktoré sa navrhujú opatrenia.

Vplyvy na obyvateľstvo

Nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na obyvateľstvo a narušenie ich kvality a pohody života súvisiace s rekonštrukčnými prácami v existujúcom areáli, nakoľko sa lokalita nachádza v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zóny obce. Počas prevádzky sa nezvýšia významným spôsobom emisie znečisťujúcich látok, hluku a žiarenia a je predpoklad, že negatívne neovplyvní zdravie a celkovú kvalitu života obyvateľov. Riziko ovplyvnenia zdravia obyvateľov haváriami, resp. následkami neštandardných stavov neexistuje, pretože posudzovaná činnosť je lokalizovaná mimo obytnej zóny a nie je typická pre nebezpečné situácie spojené s významnejším uvoľňovaním nebezpečných látok do prostredia.

Počas prevádzky - bez negatívneho vplyvu. Chov rýb je podnikateľskou činnosťou spojenou s celoročným predajom živých rýb, ktorá podporí miestnu ekonomiku, rozšíri ponuku služieb. S prevádzkou nie sú spojené žiadne činnosti, ktoré produkujú záťaž s možnými nepriaznivými dôsledkami na zdravie človeka a neovplyvňujú negatívne ani kvalitu a pohodu života miestneho obyvateľstva. Z pozitívnych nepriamych vplyvov je možné spomenúť najmä priaznivý výživový dopad konzumácie rybieho mäsa na zdravie obyvateľstva. Svetový lekársky výskum potvrdil, že ľudia, ktorí pravidelne konzumujú rybie mäso, podstatne menej trpia kardiovaskulárnymi chorobami.

S chovom nie sú spojené žiadne činnosti, ktoré produkujú záťaž s možnými nepriaznivými dôsledkami na zdravie človeka a neovplyvňujú negatívne ani kvalitu a pohodu života miestneho obyvateľstva.

Vplyv na horninové prostredie a reliéf

V rámci navrhovanej činnosti časť rybníkov v areáli bude zmenených z nadúrovňových rybníkov na jeden podúrovňový rybník. Podúrovňový rybník bude mať dno prehĺbené pod úroveň hladiny podzemnej vody v tejto lokalite a bude tak v priamej spojitosti s vodami recipientu Malý Dunaj. Vzhľadom nato, že sa jedná o existujúci areál s vodnými plochami resp. na povahu posudzovanej činnosti a jej umiestnenie nepredpokladáme negatívne vplyvy na geologické a geomorfologické pomery lokality v porovnaní so súčasným stavom.

Vplyvy na pôdu

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy. Potenciálnym zdrojom znečistenia môžu byť iba havarijné situácie, ktoré však majú iba povahu možných rizík. Činnosť nebude mať negatívne vplyvy na kvalitu okolitej pôdy pri dodržaní technologických postupov a všeobecne záväzných predpisov.

Vplyvy na ovzdušie, miestnu klímu

V rámci navrhovanej činnosti nevznikajú nové zdroje znečistenia ovzdušia, nakoľko sa jedná o vodnú plochu. Úpravou hospodárskych nádrží nedôjde k zmene ani závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom.

Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu

Vodohospodárske dielo „Rybáreň Svätého Petra“ je svojím charakterom ojedinelo stavbou na Slovensku. Je to **farma na chov rýb**, ktorá svojou kvalitou a veľkosťou patrí k **najväčšej v strednej Európe**. Je to **Rybáreň sv. Petra**. Už len rozmery samotného areálu hovoria o veľkosti tohto unikátu. **Areál má rozlohu 120 ha a vodná plocha je 35 ha**. Jej úlohou je intenzívny malochov sladkovodných úžitkových rýb. Rybáreň sv. Petra Jelka chová ryby v hospodárskych nádržiach (rybníkoch) a odkrytých plochách podzemnej vody v areáli CENO s.r.o. v obci Jelka na parcelách č. 720/9,10,11,25,26 v k. ú. Eliašovce (ďalej len „Rybáreň“). Čerpanie takého množstva podzemnej vody do všetkých rybníkov je ekonomicky neúnosné na súčasné ceny energií preto je plánované odokrytie väčšej plochy, a keď chceme zabezpečiť Rybárstvo ako odvetvie **poľnohospodárskej** výroby, ktoré sa zabezpečuje podľa zákona č. 102/2006 Z. z. o rybách na čo vlastne Rybáreň bola zriadená, je to vlastne nevyhnutnou vyvolanou investíciou. Hospodárením na **rybníkoch** a odkrytých plochách podzemnej vody sa zabezpečuje

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

---

plánovitá výroba trhových rýb. Uvedená požiadavka vznikla z dôvodu efektívnosti Rybárne.

Úprava hospodárskych nádrží spočíva vo vytvorení jednej novej spoločnej nádrže „podúrovňového rybníka“ ktorá vznikne vyťažením materiálu z plochy pôvodných nádrží označených číslami 8 až 15 a plôch označených číslami 18 a 19, ktoré sú už vyťažené. Pôvodné hrádze medzi pôvodnými jednotlivými nádržami sa úplne odťažia čím vznikne jedna nová súvislá nádrž. Vonkajší obvod nového podúrovňového rybníka budú tvoriť terajšie hrádze terajších jednotlivých nádrží zo strany obvodu celého areálu. Výšková úroveň koruny obvodovej hrádze ostane zachovaná (od 118,00 do 122,90 m.n.m.). Od tejto úrovne bude upravený svah nádrže rybníka v jednotnom profile . Navrhovaný sklon svahu obvodovej hrádze podúrovňového rybníka je 1:2,5. Dno rybníka v celej jeho časti je navrhované v úrovni 112,0 m.n.m. Hladina vody v rybníku bude cca na úrovni terajšej hladiny vody v čerpacej nádrži, t.j. v úrovni 117,0 m.n.m. Približne 0,5 m nad úrovňou plánovanej vodnej hladiny rybníka sa vytvorí vo svahu hrádze terénna lavička – obslužná komunikácia v šírke 4,0 m (pôvodná obslužná komunikácia na korune hrádze ostane zachovaná).

Podúrovňový rybník bude mať dno prehĺbené pod úroveň hladiny podzemnej vody v tejto lokalite a bude tak v priamej spojitosti s vodami recipientu Malý Dunaj (jedná sa o tzv. odkrytú podzemnú vodu). Nebude potrebné vodu do nich dopĺňať čerpaním, ktoré je energeticky značne nákladné.

Zámerom investora na takúto úpravu časti areálu je zjednotiť podstatnú časť chovnej časti areálu do jedného celku (jednej nádrže). Túto „podúrovňovú“ časť areálu bude tvoriť jedna nádrž, ktorá nebude energeticky náročná na výmenu vody. V nádrži bude dostatočný stĺpec vody, ktorý prispeje k zníženiu strát na chovných rybách spôsobovaných rybožravým vtáctvom. V takejto jednej väčšej nádrži bude možné realizovať prípadne aj klieťkový spôsob chovu rýb. Všetky tieto faktory ovplyvnia efektívnosť chovu rýb.

Navrhovateľ požiadala Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie, či navrhovaná činnosť – Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží – je činnosťou podľa § 16 ods. 6 písm. b) vodného zákona. Okresný úrad Trnava, odbor starostlivosti o životné prostredie požiadala v zmysle § 16a ods. 3 vodného zákona Výskumný ústav vodného hospodárstva o vydanie odborného stanoviska v rámci primárneho posúdenia nového infraštruktúrneho projektu podľa článku 4.7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti spoločenstva v oblasti vodnej politiky.

Záujmové územie - existujúca stavba rybníkov a súvisiacich objektov - sa nachádza vo vonkajšej časti pásma hygienickej ochrany 2. stupňa vodného zdroja Jelka, vo vzdialenosti cca 4500m v smere kolmom na prúdenie podzemnej vody. Pri výstavbe rybníkov bol spracovaný hydrogeologický posudok vplyvu stavby na vodný zdroj, ktorý je súčasťou prílohy. V zmysle posudku na základe zhodnotenia geologických a hydrogeologických pomerov územia, zdokumentovaných hydrogeologickými prieskumnými prácami vykonanými v predmetnej oblasti, bolo konštatované, že výstavba hospodárstva pre chov rýb ani jeho prevádzkovanie nemôže ovplyvniť kvantitu ani kvalitu vodného zdroja Jelka pri dodržaní opatrení v zmysle kapitoly 6 predkladaného posudku.

Kontaminácia hydrologického prostredia môže byť daná únikom znečisťujúcich látok do podzemnej vody s následným zhoršením jej kvality počas havarijných stavov alebo nesprávnou manipuláciou s nimi. V danom prípade sa bude postupovať podľa vypracovaného a schváleného havarijného plánu.

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na kvalitatívne a kvantitatívne parametre povrchových a podzemných vôd za dodržania prevádzkového poriadku, technickej a pracovnej disciplíny a za dôsledného dodržania všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku ochrany vôd.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Vlastná prevádzka farmy nemá ani nebude mať vplyv na živočíšstvo a ich biotopy dotknutého priestoru a jeho širšieho územia. Je zabezpečená ochrana na vniknutie voľne žijúcich živočíchov do zariadenia chovu, ako aj únik chovaných rýb do voľnej prírody (napr. oplotenie, mreže, koše, siete). Riziko ohrozenia voľne žijúcich rýb vo vodnom toku z dôvodu šírenia virologických, bakteriálnych či parazitických ochorení z chovu bude eliminované dodržiavaním predpisov a opatrení na úseku veterinárnej starostlivosti.

Vplyvy na krajinu

Navrhovaná činnosť bude realizovaná na jestvujúcich plochách areálu rybníka. Rybochovné nádrže majú svoj hlavný cieľ - vytvárať optimálne životné podmienky pre chov rýb. Funkčné využitie areálu sa nemení, nedôjde k zmene vplyvu na krajinu a scenériu. Navrhované zmeny v existujúcom areáli rybárstva nepredstavujú nový záber krajinného priestoru. Prevádzkou navrhovanej činnosti nebudú dotknuté významné biotopy v širšom dotknutom území, nedôjde k zmene krajinnej štruktúry v rámci širšieho územia.

Navrhovanou činnosťou nedochádza k zmene funkčného využitia areálu z toho dôvodu krajinná štruktúra a vzhľad krajiny sa v dotknutom krajinnom priestore nezmení.

Iné vplyvy a riziká

Pri dodržaní technologických postupov a bezpečnostných predpisov sú riziká málo pravdepodobné.

Realizácia navrhovanej činnosti svojim prevedením a umiestnením predstavuje pre životné prostredie dotknutého územia zdroj len málo významných nepriaznivých vplyvov.

Na základe súčasných pomerov v danej lokalite predpokladáme, že reálne vplyvy na posudzované zložky životného prostredia nebudú ani v budúcnosti tak významné, aby nevhodne ovplyvnili charakter dotknutého územia.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Samotná prevádzka nie je výrazným zdrojom znečisťujúcich látok, ani pôvodcom stresujúcich faktorov, či iných negatívnych vplyvov v takej miere, pri ktorej by sa dali predpokladať negatívne dopady na zdravotný stav obyvateľstva.

Samozrejmým predpokladom je dodržanie všetkých bezpečnostných, technických a legislatívnych podmienok prevádzkovania a prevádzkovania potravinárskej prevádzky.

Chov sladkovodných rýb, ako úsek živočíšnej produkcie, podlieha veterinárnej starostlivosti v súlade s príslušnými zákonmi (napr. NV SR č. 290/2008 Z. z. o zdravotných požiadavkách na živočíchy a produkty hospodárskeho chovu rýb a o prevencii a kontrole niektorých chorôb vodných živočíchov v znení nehorších predpisov, zákon NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov). Chov je pod neustálym veterinárnym dozorom, povinne sa vyšetruje na vírusové nákazy. Podľa potreby sa vykonávajú vyšetrenia rýb parazitologické, bakteriologické, chemické, vyšetrenie krmív na zdravotnú nezávadnosť, bakteriologické a chemické vyšetrenie vody a pod. Použitie medikamentov môže byť iba so súhlasom ošetrojúceho veterinárneho lekára povolenými veterinárnymi prípravkami, a zapísané vo veterinárnej ambulantnej knihe. Dodržanie ochrannej doby je samozrejmé. Pre každý chov rýb určených na ľudský konzum musí mať chovateľ vypracovaný plán kritických bodov (HACCP). Toto je predpokladom zdravého chovu rýb, bez rizika šírenia infekcií a ochorení.

Z uvedeného vyplýva, že prevádzka navrhovanej činnosti nebude pre okolité obyvateľstvo predstavovať riziko z hľadiska ohrozenia zdravia.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia (napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území – NATURA 2000 – národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti)

Vplyv na chránené územia

Navrhovaná činnosť nie je lokalizovaná v území chránenom podľa zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, nezasahuje do lokalít tvoriacich sústavu chránených území NATURA 2000 (Chránené vtáčie územia a územia európskeho významu).

V blízkosti sa nachádza navrhované územie európskeho významu **SKUEV0822 Malý Dunaj a SKUEV0083 Eliášovský les**. Deklarovaný navrhovaný tzv. Eliášovský les na parcelách 722/1, 723/1, 723/2, 727/1, 727/3, ani **skutočne neexistuje**, dôkaz: uvádzané parcely sa na danom území nevyskytujú a v žiadnom prípade nesusedia s navrhovanými parcelami stavby. Celý les v areáli CENO s.r.o. v obci Jelka na parcelách v k. ú. Eliášovce je súčasťou schváleného Programu starostlivosti o les na LHC Galanta na roky platnosti PSL 2015 -2024 a riadi sa zákonom 326/2005 Z. z o lesoch a preto nemôže byť ani predmetom konania súvisiacim so zamýšľanou stavbou. Porasty susediace so stavbou sú umelo založené porasty spred 30 rokov na suchých lokalitách ktoré sa nedali ani poľnohospodársky využívať preto bola snaha ich zalesniť suchomilnými drevinami najmä borovicou čiernou, čo sa podarilo. Číže nemôže ísť o žiadne mokrade.

Les, ktorým je obklopený náš areál, je vo vlastníctve našej spoločnosti - CENO, s. r. o. (viď. LV č. 928). Naša spoločnosť nebola účastníkom žiadneho konania, ktoré by lesy v našom vlastníctve vyhlásili za územie európskeho významu!!! Na základe uvedených skutočností pozemky v celom areáli CENO s.r.o. sú preto v **prvom stupni ochrany územia** (§ 12 zákona 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.)

Ďalej treba pripomenúť i skutočnosť, že celý areál spoločnosti CENO s.r.o. sa nachádza i mimo územia chránenej časti Žitného ostrova, čiže za prúdnicou Malého Dunaja z vonkajšej strany, čo je podstatná záležitosť. Zakolmatované koryto Malého Dunaja neprepúšťa našťastie nečistoty do podzemných vôd, čo nám umožňuje vykonávať chov rýb v umelo vybudovaných rybníkoch s čerpanou spodnou vodou, ktorou sú naplnené.

Na základe možných identifikovateľných a predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať vplyv buď samostatne alebo v

kombinácii s inou činnosťou na územie patriace do súvislej európskej sústavy chránených území alebo na územie európskeho významu.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Potenciálne vplyvy na zložky prírodného prostredia, prípadne zdravotný stav obyvateľstva z dôvodu úpravy časti existujúcich hospodárskych nádrží z typu „nadúrovňových rybníkov“ na typ „podúrovňový rybník“ boli identifikované v predchádzajúcej kapitole.

Použitie technológie a dodržiavanie právnych noriem veterinárnej starostlivosti limitujú riziko poškodenia alebo ohrozenia zložiek životného prostredia počas prevádzky. Z hľadiska časového priebehu pôsobenia navrhovanej činnosti konštatujeme, že vplyvy navrhovanej činnosti nebudú významne a dlhodobo negatívne pôsobiť na žiadnu zo zložiek životného prostredia vrátane človeka

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Posudzovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice a nenapĺňa podmienky § 40 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a kritériá uvedené v prílohe č. 13. a č. 14. predmetného zákona.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)

V čase spracovania navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov nám neboli známe žiadne iné súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na okolité životné prostredie.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Každá výstavba a prevádzka vytvára pre životné prostredie, všetky jeho základné zložky a teda aj pre človeka určité riziko i napriek opatreniam ktoré súčasné poznanie procesov umožňujú. Akútnym rizikom je vznik havárií, pri ktorých aj technicky najpodloženejšie opatrenia nemusia postačovať, pretože do nich vstupuje aj ľudský faktor, nekvalitný materiál, nekvalitná práca, vonkajšie vplyvy, prírodná katastrofa, pôsobenie prírodných síl. Napriek tomu technické a prevádzkové opatrenia musia na čo najnižšiu mieru eliminovať riziko havárií a sú

rozpracované v zákonných a technických normách a predpisoch, a ich požiadavky pri projekcii a prevádzke musia byť dôsledne dodržané. Niektoré riziká je možné eliminovať bežnými opatreniami a dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, noriem, manipulačných, požiarnych a havarijných plánov.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Navrhovaná činnosť nebude mať variantné riešenia, nakoľko sa jedná o existujúci areál rybníka. Riešený je len jeden variant a nulový variant. Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti (priame, nepriame, kumulatívne), ktoré môžu vzniknúť počas jej výstavby, prevádzky (v štandardnom a neštandardnom režime, t. j. aj počas havárií).

Cieľom environmentálneho posudzovania je nielen identifikovať významné vplyvy, ale nájsť k nim aj prijateľné riešenia, ktorými sa jednotlivé prvky životného prostredia ochráni alebo sa zmiernia nepriaznivé vplyvy na ne. Ak daný jav nie je možné nijakým spôsobom eliminovať ani minimalizovať, po zvážení je možné prijať kompenzačné opatrenia. Technické opatrenia majú za cieľ znížiť, vplyv realizácie navrhovanej činnosti na životné prostredie na minimálnu úroveň, pri dodržaní stanovených pracovných postupov. V rámci navrhovanej činnosti bude realizovaný, celý rad bezpečnostných a protipožiarnych opatrení vyplývajúcich, zo všeobecne záväzných právnych predpisov a technických noriem. Účelom týchto opatrení je zamedziť vzniku neštandardných stavov, ktoré by predstavovali zdroj ohrozenia pre životné a pracovné prostredie.

Dokumentácie stavieb, vrátane technologických dokumentácií, na základe ktorých sa bude navrhovaná činnosť realizovať, budú musieť obsahovať všetky požiadavky na prijatie takých opatrení, aby sa zmiernili možné nepriaznivé vplyvy.

Podľa zákona je navrhovateľ povinný zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti so zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa zákona a ich podmienkami.

Opatrenia sa po ich akceptácii včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní o povoľovaní činnosti.

Na základe vykonaného hodnotenia vplyvov vyplýva, že v ďalšom procese prípravy a realizácie bude potrebné vykonať niektoré opatrenia z hľadiska prevencie a minimalizácie negatívnych účinkov činnosti na životné prostredie:

- zabezpečiť pravidelnú kontrolu a údržbu zariadení rybného hospodárstva
- pri prevádzke chovu rýb dodržiavať všetky platné právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia, na úseku veterinárnej starostlivosti, ochrany verejného zdravia
- akceptovať odporúčania, návrhy a záväzky vyplývajúce z priebehu procesu posudzovania vplyvov v rozsahu, v akom budú premietnuté do vyjadrení, stanovísk a rozhodnutí príslušných orgánov

Opatrenia sa po ich akceptácii včleňujú do rozhodovacieho procesu a stávajú sa súčasťou ďalších konaní o povoľovaní činnosti.

Dokumentácia stavby, na základe ktorej sa bude zámer realizovať, bude obsahovať všetky požiadavky na prijatie takých opatrení, aby sa zmiernili možné nepriaznivé vplyvy.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Vývoj územia bez realizácie navrhovanej činnosti je vlastne nulový variant tzn. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. V prípade nerealizovania činnosti bude znamenať pre uvedenú lokalitu nemenný stav.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Jedná sa o existujúci areál rybníka, plánovaným riešením sa funkčné využitie územia ostáva nezmenené.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Cieľom predloženej dokumentácie je posúdenie vplyvov činnosti na životné prostredie, zdravie obyvateľstva ako aj návrh opatrení na elimináciu predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a obyvateľstvo záujmového územia. Pri hodnotení vplyvov sa vychádzalo z analýz prírodných podmienok, analýzy poznatkov o území, charakteristiky zdrojov znečistenia, identifikácii stretov záujmov, charakteru navrhovanej činnosti, definovania dopadov a vplyvov na životné prostredie a obyvateľstvo s návrhom opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a obyvateľstvo

Prevádzka navrhovanej činnosti nebude znamenať riziko z hľadiska ochrany zdravia obyvateľstva. Ďalšie aktivity z hľadiska posudzovania

vplyvov na životné prostredie navrhujeme posunúť do ďalšieho stupňa povoľovacieho procesu.

Konštatujeme, že analýzou súčasného stavu životného prostredia a predpokladaných vplyvov činnosti navrhovaného zámeru ako aj ďalších súvislostí, neboli zistené ďalšie okolnosti, ktoré by bolo potrebné z hľadiska životného prostredia ďalej riešiť a nevyplynuli žiadne závažné indície, ktoré by boli v rozpore s plánom realizácie navrhovanej činnosti. Pri dodržiavaní základných prevádzkových, technických a bezpečnostných opatrení a pravidiel disciplíny **ide o akceptovateľnú a nerizikovú činnosť v krajine**. Podľa získaných podkladov, terénneho prieskumu a výsledkov analýzy predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia **odporúčame ukončiť proces EIA v štádiu zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V zmysle jednotlivých ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navrhovateľ predkladá zámer: „**Rybáreň sv. Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží**“ obsahujúci jeden technický (realizačný) variant a nulový variant.

Na základe listu Okresného úradu Dunajská Streda, odboru starostlivosti o životné prostredie bolo upustené od variantného riešenia. Preto je možné vzájomne porovnať iba jeden navrhovaný realizačný a tzv. nulový variant, t. j. keby sa činnosť nerealizovala.

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

V rámci predkladaného zámeru navrhovanej činnosti je posúdený *nulový variant*, tzn. keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala a *realizačný variant* a to na základe upustenia od variantného riešenia zámeru pre navrhovanú činnosť, ktoré vydal Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie, v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Navrhovaná činnosť nie je riešená variantným spôsobom, preto vytvorenie súboru kritérií je bezpredmetné.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Úprava hospodárskych nádrží spočíva vo vytvorení jednej novej spoločnej nádrže „podúrovňového rybníka“ ktorá vznikne vyťažením materiálu z

plochy pôvodných nádrží označených číslami 8 až 15 a plôch označených číslami 18 a 19, ktoré sú už vyťažené. Pôvodné hrádze medzi pôvodnými jednotlivými nádržami sa úplne odťažia čím vznikne jedna nová súvislá nádrž. Vonkajší obvod nového podúrovňového rybníka budú tvoriť terajšie hrádze terajších jednotlivých nádrží zo strany obvodu celého areálu. Výšková úroveň koruny obvodovej hrádze ostane zachovaná (od 118,00 do 122,90 m.n.m.). Od tejto úrovne bude upravený svah nádrže rybníka v jednotnom profile .

Navrhovaný sklon svahu obvodovej hrádze podúrovňového rybníka je 1:2,5. Dno rybníka v celej jeho časti je navrhované v úrovni 112,0 m.n.m. Hladina vody v rybníku bude cca na úrovni terajšej hladiny vody v čerpacej nádrži, t.j. v úrovni 117,0 m.n.m. Približne 0,5 m nad úrovňou plánovanej vodnej hladiny rybníka sa vytvorí vo svahu hrádze terénna lavička – obslužná komunikácia v šírke 4,0 m (pôvodná obslužná komunikácia na korune hrádze ostane zachovaná).

Podúrovňový rybník bude mať dno prehĺbené pod úroveň hladiny podzemnej vody v tejto lokalite a bude tak v priamej spojitosti s vodami recipientu Malý Dunaj (jedná sa o tzv. odkrytú podzemnú vodu). Nebude potrebné vodu do nich dopĺňať čerpaním, ktoré je energeticky značne nákladné.

Zámerom investora na takúto úpravu časti areálu je zjednotiť podstatnú časť chovnej časti areálu do jedného celku (jednej nádrže). Túto „podúrovňovú“ časť areálu bude tvoriť jedna nádrž, ktorá nebude energeticky náročná na výmenu vody. V nádrži bude dostatočný stĺpec vody, ktorý prispeje k zníženiu strát na chovných rybách spôsobovaných rybožravým vtáctvom. V takejto jednej väčšej nádrži bude možné realizovať prípadne aj klietkový spôsob chovu rýb. Všetky tieto faktory ovplyvnia efektivitu chovu rýb.

Na základe uvedených skutočností predmetom hodnotenia je len **variant nulový** a **variant technický(realizačný)**.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli identifikované žiadne závažné negatívne vplyvy, ktoré by v dôsledku realizovania navrhovanej činnosti významne ovplyvňovali kvalitu životného prostredia.

Realizácia navrhovanej činnosti bude spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadmi, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás s dopravným napojením.

Rybáreň Svätého Petra Jelka – úprava hospodárskych nádrží
Zámer činnosti vypracovaný v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.

Za podmienky prijatia a realizácie navrhovaných opatrení, možno realizáciu navrhovanej činnosti považovať za akceptovateľnú aj z environmentálnych hľadísk. Podmienky legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov musia byť v plnej miere akceptované.

Za podmienky dodržania príslušných legislatívnych noriem, podmienok uvedených v stavebnom povolení a navrhovaných opatrení budú očakávané vplyvy akceptovateľné. V žiadnom prípade nepresiahnu stanovené limity. Pripomienky k tomuto zámeru sú záväzné pre povoľujúci orgán.

Po posúdení predpokladaných vplyvov realizácie zámeru, potenciálnych rizík a prínosov navrhovanej činnosti, pri dodržaní všetkých ochranných, hygienických, veterinárnych a prevádzkových opatrení, možno považovať navrhovanú činnosť v danej lokalite za vhodnú a environmentálne prijateľnú.

Vzhľadom na nízke negatívne vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré boli v tomto zámere analyzované a posúdené a taktiež vzhľadom na pozitívny prínos pre daný región (pre obyvateľov ako a pre návštevníkov) je realizačný variant projektového riešenia optimálnym variantom pre umiestnenie navrhovanej činnosti.

Na základe výsledkov hodnotení variantov je predpoklad, že posúdenie navrhovanej činnosti v procese zisťovacieho konania, dostatočne preverí všetky súvislosti, potenciálne vplyvy a možné riziká vyplývajúce z jej realizácie a nebude potrebné ďalej zámer posudzovať podľa zákona.

Na základe tohto navrhovateľ odporúča ukončiť proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni zámeru v súlade s podmienkami zákona.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha č. 1 – Situácia širších vzťahov

Príloha č. 2 – Zákres do katastrálnej mapy

Príloha č. 3 - Situácia – súčasný stav

Príloha č. 4 - Situácia – navrhovaný stav

Príloha č. 5 – Situácia č. 1 – úprava nádrží

Príloha č. 6 – Situácia č. 2 – úprava nádrží

Príloha č. 7 – Rez rybníky Jelka

Príloha č. 8 - Vyjadrenie MŽP SR

Príloha č. 9 – Hydrogeologický posudok – vplyv stavby na vodný zdroj

Príloha č. 10 – Vodný zdroj Jelka – situácia

Príloha č. 11 – Rozhodnutie OÚ TT, OSZP

Príloha č. 12 – Osvedčenie na výkon chovu rýb

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov

V procese hodnotenia vplyvov zámeru činnosti sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území, vrátane dokumentácií environmentálnych, z dostupných podkladov o technológii a zariadeniach, z konzultácií a skúseností s obdobnými zámermi činnosti, ako aj z ďalších právnych a odborných podkladov. Pri spracovaní zámeru boli použité metódy - zber podkladov, zisťovania v teréne, textové a grafické podklady.

Zoznam použitých materiálov:

Atlas krajiny SR, 2002, MŽP SR Bratislava

Správa o stave životného prostredia v roku 2016 MŽP SR

Environmentálna stratégia SR do roku 2030

Kolektív, 2003: Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, MŽP SR Bratislava, 2003

Príslušné zákony, vyhlášky a právne predpisy na úseku ochrany životného prostredia

Rôzne internetové stránky

Prehľad právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti

Platné právne predpisy – zákony, vyhlášky, nariadenia – na úseku ochrany životného prostredia, ochrany zdravia, bezpečnostné a protipožiarne predpisy, technické normy .

Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Zámer je spracovaný po obsahovej a štruktúrálnej stránke podľa Prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. Informácie pre spracovanie zámeru boli čerpané z odbornej literatúry, z meraní a hodnotení týkajúcich sa danej lokality a z verejne dostupných zdrojov.

Investor zabezpečil vypracovanie dokumentácie, ktorá bola podkladom pre hodnotenie v rámci zámeru podľa zákona c. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Dokumentácia bude na základe odporúčaní z procesu posudzovania dopracovaná a predložená na povoľovanie podľa stavebného zákona. Dokumentácia navrhovanej činnosti akceptuje funkčné využitie plôch a s tým spojené štrukturálne zmeny. Ďalší stupeň dokumentácie bude vyhotovený v súlade s platnými všeobecnými a špeciálnymi predpismi a predložený povoľujúcemu orgánu.

VIII. MIESTO A DÁTUM SPRACOVANIA ZÁMERU

September, 2019

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

**Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru
a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa:**

Navrhovateľ

CENO, s. r. o.

.....

Meno, priezvisko a funkcia oprávnenej osoby zastupovať právnickú osobu

Za správnosť vyhotovenia zámeru podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

.....

Ing. Kristína Pivodová

PRÍLOHY